

Verksamhetsplan 2021-2023

Budget 2021

Budgetförord. Budget 2021 med plan för 2022-2023

Kvalitet, trygghet och valfrihet utgör grundpelarna i visionen för Österåkers kommun. De ledorden präglar budgeten inför 2021 där vi tillför verksamheterna 90 miljoner kronor mer jämfört med föregående år. Samtidigt sänker vi skatten med bibehållen balans i ekonomin.

Trygghet för alla invånare i Österåker

En kommun där alla kan känna trygghet, mötas över generationsgränserna och röra sig i offentliga miljöer är en självklarhet. I Österåker ska man trivas, utvecklas och finna en balans i tillvaron, oavsett ålder eller bakgrund. Trygghetsskapande åtgärder kombineras med långsiktiga och främjande insatser som ger såväl faktisk som upplevd trygghet. Under 2021 görs flera förstärkningar inom området trygghet, både i det dagliga arbetet såväl som det mer långsiktigt förebyggande arbetet för att öka tryggheten i kommunen.

En väl fungerande skola med hög grad av valfrihet och kvalitet

Österåker ska erbjuda hög kvalitet i förskola och skola, där barn och elever utmanas, utvecklas och lär. Goda studieresultat och upplevd nöjdhet, trygghet och delaktighet, både för barn, elever och vårdnadshavare är viktigt även för kommunen.

En av de viktigaste förutsättningarna för barns och elevers lärande är pedagogerna. Kommunen prioriterar behörig personal både i förskolan och i skolan, bland annat genom en uppdragsutbildning för förskollärare, förste förskollärartjänster på förskolan, samt en treårig satsning på undervisning i fritidshem. Flera av insatserna sker i samverkan med högskolor och universitet. En upprustning av kommunens skolor och förskolor föreslås och ska vara klar till augusti 2022. Vid varje ombyggnad av en skola ska ett tillagningskök inrättas för att kunna erbjuda eleverna bästa möjliga kost.

Högsta kvalitet på äldreomsorg

Österåker har som mål att erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning. Brukarna ska uppleva nöjdhet och en hög kvalitet och tillgänglighet i kommunens verksamheter. Den fysiska miljön, både i verksamheten och i den offentliga miljön, ska vara tillgänglig och attraktiv.

Andelen personer som är 80 år och äldre ökar i Österåkers kommun. Sista december 2019 var antalet 1 926 personer. Det är en ökning med cirka 500 personer på fem år. Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet om ytterligare fem år (2024) vara 2 893 personer - en ökning med nästan 1000 personer. Tillgången på särskilt boende för äldre bedöms vara god, men för att förbereda kommunen för ett ökat framtida behov planeras ett nytt särskilt boende i Täljöviken och ett på Ljusterö.

Österåkers kommun var tidig med att snabbtutbilda permitterad personal under inledningsfasen av coronapandemin med lyckat resultat.

Pandemin har kraftigt begränsat möjligheterna för de äldre på särskilda boenden att träffas och umgås, något som är viktigt för välmåendet och för hälsan. En miljon tillförs därför för att uppmuntra och möjliggöra sociala aktiviteter för det äldre på våra boenden under 2021.

Vård- och omsorgsnämndens nettobudgetram har fastställts till 664,1 Mkr för 2021. Det innebär en ökad ram för nettokostnader med 19 Mkr jämfört med budget 2020.

Attraktiva offentliga miljöer och vårt kulturarv

Åkersberga ska utvecklas till en modern stad med småstadskaraktär. Centrumområdet är ett av Åkersbergas mest strategiska stadsutvecklingsområden där det finns potential för utveckling i centrala lägen intill centrum, kanalen och Åkersberga station. Det pågår även ett arbete med ett tematiskt tillägg till översiktsplanen kring utvecklingen av kust och skärgård. Arbetet har omfattat dialog med invånare, som kunnat delge sina tankar och idéer om den långsiktiga utvecklingen av Österåkers kust och skärgård.

Biskopstuna borgruin i Österskär är föremål för fortsatta insatser för att säkra ett långsiktigt bevarande, men också för att utveckla platsen till att bli ett attraktivt besöksmål i kommunen. En förstärkning med 0,5 Mkr har gjorts för 2021 för att möjliggöra en fortsättning av projektet med forskningsutgrävning och amatörarkeologisk kursverksamhet som pågått sedan 2018.

Multihallen, en mycket stor satsning på idrotten och föreningslivet

Första spadtaget har äntligen tagits och i Österåkers stora multihall kommer det att finnas plats för en mängd olika idrotter. Här ryms bland annat basket, bordtennis, innebandy, cheerleading, frödrott, gymnastik och trampolin. Dessutom kommer flera skolor kunna använda hallen under dagtid. Detta möjliggör att fler unga kan prova på idrotter och aktiviteter. Multihallen beräknas öppna för allmänheten augusti 2022.

Österåker tillför verksamheterna 90 miljoner kronor mer och samtidigt sänks skatten

Österåker ska ha en ekonomi i balans och en god ekonomi är en förutsättning för att kunna bedriva en bra och kvalitativ verksamhet och förverkliga politiska visioner.

God ekonomisk hushållning innebär att kommunens invånare får ut så mycket som möjligt för sina skattemedel och att morgondagens kommuninvånare kan försäkras minst samma servicenivå som dagens kommuninvånare. Kommunen har med stöd av finansiella mål och god ordning på ekonomin haft goda resultat under de senaste åren. Österåkers kommun har reserverat cirka 180 miljoner kronor inom resultatutjämningsreserven (RUR) för att använda i sämre tider till följd av exempelvis en lågkonjunktur.

Den starka ekonomin ger oss utrymme att förstärka med ytterligare drygt 90 miljoner kronor i verksamheten samtidigt som vi sänker skatten med tio öre. Den nya skattesatsen blir 17:00 öre per intjänad krona vilket gör att Österåkers skattebetalare får behålla mer av sina egna intjänade pengar.

Michaela Fletcher
Kommunstyrelsen ordförande

Innehåll

I. VISION, MÅL OCH STYRNING	6
1.1 VISION 2040.....	6
1.2 KOMMUNFULLMÄKTIGES INRIKTNINGSMÅL.....	7
1.3 LÅNGSIKTIG EKONOMISK PLANERING.....	10
1.4 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH FINANSIELLA MÅL.....	10
1.5 EKONOMISKA PRINCIPER	11
1.6 INTERN KONTROLL.....	12
1.7 SVERIGES KVALITETSKOMMUN.....	12
1.8 FOKUSOMRÅDE FÖR VERKSAMHETSUTVECKLING.....	14
2. BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR INFÖR 2021–2023	14
2.1 OMVÄRLDSFAKTORER	14
2.1.1 Konjunkturläget.....	15
2.1.2 Konjunkturprognoser.....	16
2.1.3 Skatteunderlagsutveckling.....	17
2.1.4 Arbetsmarknad.....	19
2.2 LOKALA FÖRUTSÄTTNINGAR.....	20
2.2.1 Skatteintäkter och statsbidrag.....	20
2.2.2 Valfrihet.....	20
2.2.3 Samhällsbyggnad.....	21
2.2.4 Sverigeförhandlingen.....	22
2.2.5 Bostadsbyggande.....	23
2.3 DEMOGRAFISKA FÖRÄNDRINGAR	24
2.3.1 Demografisk försörjningskvot.....	27
3. KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR PERIODEN 2021–2023	28
3.1 EKONOMISK UTVECKLING	28
3.2 SKATTESATS	30
3.3 SKATTEINTÄKTER OCH STATS BIDRAG	30
3.4 PRISUTVECKLING OCH PERSONALOMKOSTNADER.....	31
3.5 PENSIONS KOSTNADER	33
3.6 PENGNIVÅER.....	35
3.7 RIKTADE STATS BIDRAG	35
3.8 MAXTAXAN INOM BARNOMSORG.....	36
3.9 OVERHEAD.....	36
4. VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER OCH RAMAR.....	37
4.1 VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER.....	37
4.2 DRIFTBUDGET	37
4.3 INVESTERINGSBUDGET.....	39
4.3.1 Avskrivningar.....	40
5. FINANSIELLA INTÄKTER/KOSTNADER.....	41
6. LIKVIDITET OCH FINANSIERING AV INVESTERINGSBEHOV	41
7. AVSTÄMNING MOT FINANSIELLA MÅL	42
8. BALANSKRAV	43
9. KÄNSLIGHETSANALYS.....	43

I 0. KOSTNADS- OCH INTÄKTSBUDGET	44
I 1. RESULTATBUDGET	45
I 2 FINANSIERINGSANALYS	46
I 3. BALANSBUDGET	48
14. NÄMNDERNAS UPPDRAG OCH BUDGET	49
14.1 KOMMUNFULLMÄKTIGE	49
14.2 KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	50
14.3 FÖRSKOLE- OCH GRUNDSKOLENÄMND	52
14.4 GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN	55
14.5 VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN	57
14.6 SOCIALNÄMNDEN	60
14.7 BYGGNADSNÄMNDEN	63
14.8 MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	65
14.9 TEKNISKA NÄMNDEN	67
14.10 KOMMUNSTYRELSEN	72

I. Vision, mål och styrning

I.1 Vision 2040

2019 fattade Kommunfullmäktige beslut om en ny vision – Vision 2040, som ska ange riktningen för kommunens arbete framåt.

Med kvalitet, trygghet och valfrihet i fokus,

skapar vi en hållbar framtid.

Österåker - möjligheternas skärgårdskommun

Möjligheternas skärgårdskommun - I Österåker lever alla delar av kommunen. Här finns det trivsamma småstadslivet med sitt rika utbud, en grönskande och livfull landsbygd och vår vackra skärgård som är tillgänglig för såväl kommuninvånare som besökare. I Österåker lever du ett gott vardagsliv med närhet till det mesta som behövs. Här finns goda utbildningsmöjligheter, ett aktivt näringsliv, gott serviceutbud och många lokala arbetsplatser. På fritiden finns många aktiviteter att ägna sig åt inom idrott, kultur och friluftsliv. Här finns möjlighet till rekreation och aktivitet på hav och land. I Österåker kan du gå genom livets alla faser och genom egna val skapa en tillvaro som passar dig.

Österåker präglas av iderikedom och delaktighet. Både medarbetare och invånare är medskapare av vår framtidskommun och tillsammans bidrar vi till en gemenskap och positiv utveckling för kommunens bästa.

I visionen lyfts fyra strategiska områden fram:

Kvalitet - Österåker står för hög kvalitet i all service och verksamhet som finansieras med kommunala medel.

Verksamheten präglas av tillit och öppenhet. Invånaren står i fokus och arbetet syftar till ständiga förbättringar.

Trygghet - Österåker är en trygg kommun att leva och verka i, liksom att besöka. Här kan människor mötas, känna sig hemma och finna lugn. Trygghetsskapande åtgärder kombineras med långsiktiga och främjande insatser som ger resultat. Här finns trygghet genom hela livet.

Valfrihet - Österåker erbjuder ett brett utbud och stor valfrihet. Med stor mångfald inom välfärdstjänster, näringsliv, kultur- och

föreningsliv, så väl som god variation av naturtyper och bostadsmiljöer, finns många möjligheter att välja hur livet ska se ut.

Hållbar framtid - Österåker använder gemensamma resurser på ett sådant sätt att framtida generationers framtidsutsikter inte äventyras. Det handlar såväl om ekologi som om en ansvarsfull social och ekonomisk utveckling. Österåker har ett offensivt och innovativt förhållningssätt till hållbarhet och ger kommunens invånare förutsättningar att göra kloka val.

I.2 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Visionen tydliggörs bland annat genom Kommunfullmäktiges inriktningsmål och nämndernas resultatmål och indikatorer. Österåkers kommun arbetar efter en mål- och resultatstyrningsmodell, som utgör styrmodell för nämnderna avseende planering, uppföljning, analys och åtgärder. Som en del av styrmodellen tar respektive nämnd fram resultatmål, resultatindikatorer och mätmetod utifrån Kommunfullmäktiges inriktningsmål och indikatorer. Måluppfyllelsen återrapporteras tillsammans med en analys två gånger om året, i delårsrapporten och i verksamhetsberättelsen.

Kommunfullmäktige har fastslagit sju inriktningsmål med ett antal resultatindikatorer som anger förväntad riktning på lång sikt.

Mål 1: Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service

Österåker har ambitionen att erbjuda service av hög kvalitet och ett gott bemötande i alla verksamheter, från första kontakten i kommunens servicecenter, till bemötandet, utbudet och tillgängligheten i idrottshallar, på kulturarrangemang och på biblioteken. Det ska gå lätt och snabbt att få kontakt med kommunen och svar på de frågor eller hjälp med de ärenden man har. Kundnöjdheten i kontakten med Österåkers kommun ska vara hög. Den årliga servicemätningen (KKiK), som bedömer servicegraden vid invånarnas kontakt via telefon och mail med kommunen, samt andra typer av undersökningar som mäter kundnöjdheten hos föreningar och företag hjälper förvaltningarna att utveckla och förbättra kvaliteten. Införandet av lättillgängliga kanaler i kommunikationen med kommunen tillsammans med e-tjänster ska förenkla kontakten.

- Indikator: Nöjdhetsindex (NKI) i SKR:s Löpande insikt (Stockholm Business Alliance)

Mål 2: Österåker ska ha en ekonomi i balans

Österåker ska ha en ekonomi i balans. En god ekonomi är en förutsättning för att kunna bedriva en bra och kvalitativ verksamhet. Målet för samtliga nämnder är därför att inte ha någon negativ avvikelse från fastställd budget. Vid en sådan avvikelse ska en analys och åtgärdsplan upprättas. Det finns ett antal finansiella mål som är viktiga för kommunen att uppnå i dess arbete för en god ekonomisk hushållning (se punkt 1.4).

- Indikator: Fortsatt god ekonomisk hushållning och fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse.

Mål 3: Österåker ska vara den bästa skolkommunen i länet

Österåker ska erbjuda en hög kvalitet i förskola och skola, där barn och elever utmanas, utvecklas och lär. Goda studieresultat och upplevd nöjdhet, trygghet och delaktighet, både för barn, elever och vårdnadshavare är viktigt för kommunen. Det ska finnas goda förutsättningar för barn och elever att lära, för pedagoger att undervisa och för rektorer att verka som pedagogiska ledare. En av de viktigaste förutsättningarna för barn och elevers lärande är pedagogerna, så behörig personal både i förskolan och i skolan är ett prioriterat område som kommunen satsar på, bland annat genom en uppdragsutbildning för förskollärare, förste förskollärartjänster på förskolan, samt en treårig satsning på undervisning i fritidshem. Flera av insatserna sker i samverkan med högskolor och universitet.

- Indikatorer: Andel elever med behörighet till gymnasiet
Lärarnas behörighet
Minst godkänd i alla ämnen
Föräldrarnas nöjdhet inom förskoleverksamhet

Mål 4: Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

Österåker har som mål att erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning. Brukarna ska uppleva nöjdhet och en hög kvalitet och tillgänglighet i kommunens verksamheter. Den fysiska miljön, både i verksamheten och i den offentliga miljön, ska vara tillgänglig och attraktiv. Handläggare och personal ska ha väsentliga kunskaper och god kompetens inom respektive område för att kunna möta brukare och anhöriga på ett bra sätt.

- Indikatorer: NKI hemtjänst
NKI äldreboende

Brukarundersökningar inom LSS

Mål 5: Österåker ska ha en trygg miljö

Invanare, medarbetare och brukare ska känna sig trygga i Österåkers kommun. Inriktningsmålet *Österåker ska ha en trygg miljö* spänner över många områden i kommunens verksamhet, från barn och unga i förskola, skola och föreningsliv, till trygghet för äldre och personer med funktionsvariation som är mottagare av insatser. Även trygghet på fritiden och i offentliga miljöer är områden som kommunen arbetar systematiskt med, bland annat genom den förvaltningsövergripande styrgruppen Trygghet och Säkerhet som startades under 2020. Under 2021 görs flera förstärkningar inom området trygghet, både gällande det förebyggande arbetet och det åtgärdande arbetet för att öka tryggheten i kommunen.

- Indikatorer: Trygghetsfrågor i undersökningar
Trygghetsindex för unga

Mål 6: Österåker ska utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

Inriktningsmålet om ett långsiktigt hållbart samhälle utgör utgångspunkt för det arbete som ledde fram till kommunens miljömål. Hållbarhet är ett brett begrepp som inbegriper ekologi, såväl som social och ekonomisk utveckling. Arbetet med att ta fram kommunens nya hållbarhetsramverk med anknytning till Agenda 2030 kommer att slutföras under 2021, liksom uppdatering av kommunens miljömål. Exempel på arbete som prioriteras av nämnderna under rubriken hållbarhet är att minska utsläpp och matsvinn, erbjuda ett varierat utbud av grönska- och naturområden, arbeta med att minska skadliga ämnen i både befintliga och nya verksamheter i kommunen, samt förbättra den ekologiska och kemiska statusen i sjöar, vattendrag och kustvatten.

Mål 7: Österåker ska ha en stark och balanserad tillväxt. Tillväxten ska vara ekologisk, socialt och ekonomiskt hållbar

Österåker växer. Kommunen vill skapa förutsättningar för en hållbar och balanserad befolkningsutveckling och tillväxt genom samordnad planering av bostäder, infrastruktur, omsorg, arbetsplatser, handel, utbildning och fritid. I Österåker arbetar därför förvaltningarna tillsammans kring de strategiska planer och dokument som pekar ut riktningen för utbyggnad av Österåker. För att ytterligare förstärka det kommunövergripande arbetet inom området har två

förvaltningsövergripande styrgrupper tillsatts: Styrgruppen för Samhällsfastigheter, samt Styrgruppen för Framtid och utveckling.

- Indikatorer: Antal nya bostäder
 Nya arbetsplatser

I.3 Långsiktig ekonomisk planering

En god ekonomi är en förutsättning för att kunna förverkliga den politiska visionen. Det innebär att kommunen bygger upp en god ekonomisk hushållning för att kunna möta oförutsedda konjunktursvängningar och demografiska förändringar. I kommunens planerings- och styrprocess ingår att ta fram en tioårsprognos för varje mandatperiod. Syftet är att skapa ett underlag, som beskriver den långsiktiga ekonomiska utvecklingen i kommunen.

Långsiktig ekonomisk planering (LEP) för 2016–2026 har upprättats och informerats i Kommunfullmäktige (KF § 4:5 2016-05-23). Prognosen bygger på kommunens totala intäkter och kostnader med hänsyn till befolkningsutveckling, bostadsbyggande samt omvärldsfaktorer. Den långsiktiga strategiska planeringen ligger till grund för ett politiskt ställningstagande inför budget- och verksamhetsplan, i detta fall åren 2021–2023. Arbetet med att uppdatera planen, och även med att ta fram ett förslag på hur arbetet med LEP ska göras framöver, har påbörjats och kommer att slutföras under våren 2021.

I.4 God ekonomisk hushållning och finansiella mål

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv innebär att kommunens invånare får ut så mycket som möjligt för sina skattemedel, och utifrån ett finansiellt perspektiv innebär det att morgondagens kommuninvånare kan försäkras samma servicenivå som dagens kommuninvånare. För att kunna styra kommunens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv krävs att finansiella mål sätts, som i sin tur ska stödja kommunens verksamhetsplan. De övergripande finansiella målen har inför budget 2021 och plan 2022–23 utvecklats enligt nedan:

- Nettokostnadsandelen ska högst motsvara 99 procent av skatteintäkter och bidrag som utgiftstak
- Kommunens utdebitering hålls så låg som möjlig under 2021–2023. För 2021 är den 17,00 öre
- Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3 procent i snitt under mandatperioden

- Högst 50 procent av pensionskostnader inkl. löneskatt avseende pensionsåtaganden före 1998 som betalas ut årligen, kan finansieras av tidigare reserverade medel i eget kapital
- Minst 50 procent av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat och posten oförutsett och högst 50 procent via realisationsvinster/exploateringsintäkter och egna medel
- Årets resultat som överstiger 2 procent av eget kapital ska reserveras för resultatutjämningsreserv i balansräkning under posten eget kapital

Kommunen har med stöd av finansiella mål och god ordning på ekonomin haft starka resultat under de senaste åren. Totalt har 699 Mkr reserverats för pensionsskulden på ansvarsförbindelsen. Detta motsvarar hela pensionsskulden avseende före 1998. Soliditeten uppgår till cirka 53 procent exklusive pensionsskuld före 1998 (inklusive ansvarsförbindelse cirka 26 procent) vid bokslutet 2019. Österåkers kommun har reserverat cirka 180 Mkr inom resultatutjämningsreserven (RUR) för att använda i sämre tider till följd av exempelvis en lågkonjunktur.

1.5 Ekonomiska principer

Principiella ställningstaganden och ärenden av större vikt kopplat till budget och ekonomi ska alltid behandlas av Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige. Det kan till exempel handla om taxor och avgifter.

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna en nettoram bestående av kostnader och intäkter för driften. Kommunfullmäktige kan ange särskilda ändamål som vissa delar av anslaget ska användas till, i övrigt har nämnden rätt att inom tilldelad kostnads- och intäktsram omfördela resurser mellan verksamhetsområden, efter avstämning med ekonomiavdelningen. För Produktionsutskottet kan inte omfördelning ske mellan verksamhetsområden, däremot mellan enheter inom verksamhetsområdet (undantaget är anslagsfinansierade verksamheter).

Tilldelade ramar utgör den yttersta restriktionen för verksamheten. Beslut som fattas av nämnden ska rymmas inom tilldelad ram. Om tilldelade resurser inte räcker till den pågående/planerade verksamheten, exempelvis vid volymförändringar, måste nämnden vidta åtgärder så att verksamheten rymms inom tilldelad ram. Större förändringar eller avvikelser från vad Kommunfullmäktige beslutat måste behandlas av Kommunfullmäktige.

Alla ärenden som medför ekonomiska konsekvenser utöver nämndernas tilldelade ramar för innevarande budgetår eller som innebär ekonomiska konsekvenser på längre sikt, ska stämmas av med ekonomiavdelningen innan

handlingar lämnas över till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för behandling.

Nämnderna ska göra ekonomiska uppföljningar sex gånger under året: februari, mars, april, juni, september och oktober. Utöver detta görs ett delårsbokslut per augusti och därefter ett årsbokslut och en årsredovisning.

1.6 Intern kontroll

I enlighet med budgetdirektiven ska nämndernas internkontrollplaner fokusera på området oegentligheter, jäv och korruption under 2021. En risk- och väsentlighetsanalys har genomförts av en arbetsgrupp i kommunstyrelsens förvaltning, vilket har resulterat i tre kommungemensamma kontrollmoment som ska ingå i samtliga nämnders internkontrollplaner:

- 1) Kontroll av löneutbetalningar. Detta ska göras månadsvis för att förhindra att felaktiga löner betalas ut. Det är lönesättande chef som är ansvarig för att kontrollera att den personal som denne ansvarar för får en korrekt lön och att det finns rutiner som säkerställer detta.
- 2) Kontroll för att säkerställa att förvaltningarna håller sig inom den gräns som gäller för direktupphandlad verksamhet och att det finns rutiner för detta. Kontroll av direktupphandlad verksamhet ska genomföras två gånger årligen förvaltningsvis.
- 3) Kontroll av att anlita konsulter sker på ett sätt som säkerställer att uppdraget är konkurrensutsatt och att jäv eller oegentligheter inte föreligger. Detta sker en gång i kvartalet.

Dessa kontrollmoment ska följas upp av respektive nämnd och återrapporteras i verksamhetsberättelsen. Utöver de centralt beslutade kontrollmomenten ska nämnderna genomföra en egen risk- och väsentlighetsanalys för att få fram ytterligare ett antal kontrollmoment, vilka är verksamhetsspecifika. Området som ska prioriteras under året är oegentligheter, jäv och korruption.

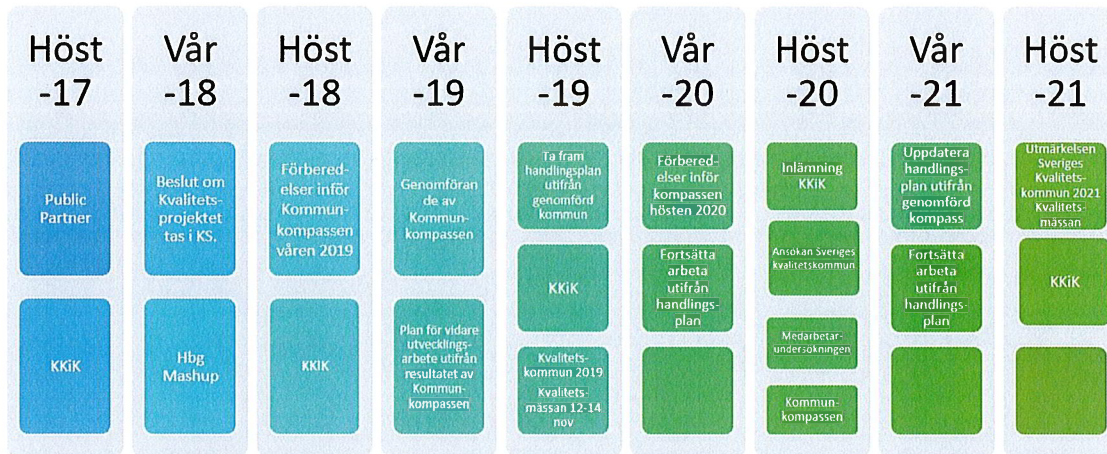
1.7 Sveriges kvalitetskommun

Sedan 2018 har Österåker arbetat med projektet ”Sveriges kvalitetskommun 2021”, där kommunen har som målsättning att nomineras och kanske till och med vinna utmärkelsen Sveriges kvalitetskommun. Utmärkelsen tilldelas den kommun som lyckats bäst med att utveckla demokrati, service, arbetsgivarpolitik och samhällsbyggande, samt att leverera tjänster av hög kvalitet.

Österåker har under många år haft en stark ekonomisk styrning vilket gett kommunen goda förutsättningar för att bedriva en verksamhet av hög kvalitet.

Under arbetet med kommunens målstyrningsmodell 2017 identifierades behovet av att fokusera mer på kvalitetsarbetet i kommunen i stort. Projektet Sveriges kvalitetskommun har inneburit en möjlighet att göra det.

Under 2018 togs en plan för kommunens kvalitetsresa fram:

Under våren 2019 gjordes en Kommunkompass som ett steg mot målet Sveriges kvalitetskommun. Kommunkompassen görs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och är en omfattande granskning av kommunens sätt att arbeta. Kompassen belyser organisationens styrkor och utvecklingsområden avseende kommunen som demokratiaktör, välfärdsaktör, arbetsgivare och samhällsbyggare.

Resultatet för Österåker blev 517 poäng av 800 möjliga, vilket är ett bra resultat för att vara första gången kommunen deltog. Granskningen gav ett bra underlag för fortsatt utvecklingsarbete och arbetet med förbättringar utifrån de identifierade utvecklingsområdena påbörjades under hösten 2019 och har pågått under 2020, främst genom Styrgruppen för Sveriges kvalitetskommun. Områden som bland annat har prioriterats under 2019 och 2020 kopplat till Sveriges kvalitetskommun är implementeringen av kommunens ledningssystem Stratsys, att utveckla arbetet med omvärldsbevakning, att se över kompetensförsörjningen, samt ledar- och medarbetarprofilen, och att utveckla webbplatsen, e-tjänster och möjligheten att jämföra verksamheternas resultat på webben.

I början av december 2020 kommer Österåker att genomföra sin andra Kommunkompass. I samband med detta görs även en ansökan till Sveriges kvalitetskommun och i november 2021 utses vinnaren på Kvalitetsmässan.

1.8 Fokusområde för verksamhetsutveckling

Att erbjuda en trygg kommunal verksamhet med hög kvalitet kommer att bli en utmaning för alla kommuner framöver, så även för Österåker eftersom de demografiska förändringarna troligtvis kommer att medföra ökade kostnader. Det kommer krävas en effektivisering och en digitalisering av system och arbetssätt, både inom administrativ verksamhet och inom kärnverksamheten för att klara det framtida välfärdsuppdraget och för att möta en växande och allt äldre befolkning.

För att verksamhetsutvecklingen ska ge goda effekter, både på kort och på lång sikt, behövs en strategisk plan för detta som kan ge nämnderna och förvaltningarna vägledning i hur olika utvecklingsinsatser ska prioriteras och drivas. Kommundirektören får därför i uppdrag att ta fram en strategisk verksamhetsutvecklingsplan med syfte att säkra en god effektivitet och en god kvalitet i verksamheten, på både kort och lång sikt. Planen ska också peka ut riktningen gällande verksamhetens utveckling, med särskilt fokus på digitalisering, välfärdsteknik och processororienterat arbetssätt som metoder i den kommunala verksamheten. Planen ska beskriva kommunens förflyttning från nuläge till önskat framtida läge och prägla kommunens vägval och prioriteringar framöver.

2. Budgetförutsättningar inför 2021–2023

2.1 Omvärldsfaktorer

För att kunna planera och förutse utvecklingen de kommande åren är det viktigt att analysera de omvärldsfaktorer som påverkar Österåkers utveckling. Den ekonomiska situationen i världen, Europa och Sverige påverkar kommunens ekonomiska förutsättningar på både kort och lång sikt och beaktas i budgetarbetet. Det kan handla om global utveckling, nya lagar och förordningar, utveckling av konjunktur, skatteunderlag, arbetsmarknad och penningpolitik. Antaganden och prognoser görs utifrån idag kända faktorer och ett antal framtida troliga scenarion. I och med pandemin och den efterföljande ekonomiska krisen är antaganden och prognoser extra svåra att göra. Pandemin är ännu inte över, utan har under hösten gått in i en andra våg och konsekvenserna av ökad smittspridning och nya restriktioner är därmed fortsatt mycket osäkra.¹

¹ Omvärlds avsnitt är skrivet utifrån följande källor: Konjunkturinstitutet: Bedömning av makroekonomiska och offentligfinansiella effekter på den svenska ekonomin av covid-19. SKR: Ekonomirapport oktober 2020

2.1.1 Konjunkturläget

Utbrottet av covid-19 och dess följdverkningar har fått en stor inverkan på människors liv och hälsa och satt avtryck i utsikterna för både världsekonomin och den svenska ekonomin. Fram till 13 november 2020 har nästan 53 miljoner människor i världen konstaterats smittade och cirka 1,3 miljon människor har avlidit.² I Sverige har över 177 000 konstaterat smittade och över 6 150 människor avlidit.

Till följd av restriktioner och förändrade beteenden hos hushåll och företag föll den ekonomiska aktiviteten i världen kraftigt under första halvåret 2020 och den svenska ekonomin har gått in i en djup lågkonjunktur. För Sveriges del föll BNP med 8 procent under kvartal två, vilket är det största fallet för ett kvartal sedan tidsserien startade 1980, men ett lägre fall än i många andra länder i världen. Nedgången i Sveriges ekonomi påverkades framförallt av minskad export och minskad hushållskonsumtion. Sverige är ett exportberoende land som påverkas av utvecklingen i andra länder genom minskad efterfrågan, störningar i leveranskedjor och minskad turism.

Aldrig tidigare har ett sådant brant fall i hushållens konsumtion uppmätts som under första halvåret 2020. Den makroekonomiska botten i ekonomin tycks dock ha passerat, både globalt och i Sverige, och återhämtningen syns i positiva rekyleffekter i BNP världen över. För Sveriges del finns flera tecken på att återhämtningen av ekonomin är påbörjad, i likhet med omvärlden, men det bedöms ta flera år innan konjunkturen åter är i balans. Aktivitetsindikatorn, som ger en tidig indikation på BNP-utvecklingen, ökade i september för fjärde månaden i följd, vilket pekar på att botten i konjunkturen är nådd och återhämtningen är påbörjad.

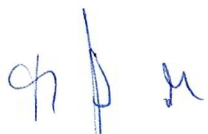
2021 blir enligt prognosmakare ett år av återhämtning med en BNP-tillväxt som blir förhållandevis hög, men ett fortsatt kritiskt läge på arbetsmarknaden är att vänta. Inflationen blir lägre under 2020 än tidigare år, vilket beror på pandemin men även lägre energipriser. Riksbanken höjde reporäntan till 0,0 procent i början av 2020 och har kommunicerat att den väntas ligga kvar på den nivån under de närmaste åren för att stödja återhämtningen och för att nå inflationsmålet om 2 procent. Den lägre efterfrågan i ekonomin tillsammans med finanspolitiska åtgärder för att stödja ekonomin medför att det finansiella sparandet i offentlig sektor blir avsevärd lägre 2020 och 2021.

För att minska de ekonomiska effekterna har den svenska regeringen och svenska myndigheter vidtagit åtgärder. Vid inledningen av krisen omfattade åtgärderna olika typer av stöd till näringslivet, kommuner och regioner med

Regeringens Budgetprop. 2020/21:1

ESV: Prognos, statens budget och de offentliga finanserna

² Källa: European Center for Disease Prevention and Control, 13 november 2020

syfte att rädda jobb och, så långt det var möjligt, undvika konkurser. I ett senare skede talas om åtgärder för en återstart av ekonomin, där stöden framförallt är till för att stimulera hushåll och företagens efterfrågan. I budgetpropositionen för 2021 aviseras ytterligare medel i form av generella statsbidrag för 2021 och 2022 till kommunerna. För Österåker innebär det cirka 30 miljoner för 2021 och cirka 15 miljoner för 2022. Inga ytterligare aviseringar, annat än de permanenta statsbidragen, finns för 2023.

Det är fortsatt stor osäkerhet kring den framtida ekonomiska utvecklingen. Osäkerheten ligger framförallt kring hur smittspridningen utvecklas. Nya oroande rapporter om ökad smittspridning har kommit under hösten, men samhället anses vara bättre rustat nu jämfört med i våras. Oavsett om länder och regioner inför nya eller förlängda restriktioner kan en ökad smittspridning leda till beteendeförändringar för rädsla att smittas, som medför negativa effekter på ekonomin. Vid sidan av pandemin finns ytterligare osäkerhetsfaktorer i den globala utvecklingen som kan dämpa återhämtningen, exempelvis Brexit och handelskonflikter mellan USA och Kina. En ytterligare osäkerhetsfaktor är presidentvalet i USA.

2.1.2 Konjunkturprognoser

Det finns ett flertal prognosinstitut som gör prognoser över den framtida ekonomiska utvecklingen. Österåkers kommun tar hänsyn till de antaganden som SKR gör rörande den ekonomiska utvecklingen, men bevakar flertalet prognoser och indikatorer, som till exempel regeringens prognoser, samt Ekonomistyrningsverket (ESV) och Konjunkturinstitutets (KI) bedömningar. 2020 är ett exceptionellt år, vilket visar sig i de stora variationerna i de makroekonomiska prognoserna under året. I våras prognostiserade bland annat SKR en nedgång mellan 6-7 procent avseende BNP, men har i takt med statistiska indikatorer och mer vetskap om förloppet reviderat sin bedömning till att minskningen av BNP blir mellan 3-4 procent.

I SKR:s beräkningar för ekonomin görs prognosberäkningar för 2020 och därefter antas olika scenarier över den globala och svenska ekonomin för åren 2021-2024. SKR har i sitt scenario antagit att smittspridningen globalt kulminerar under 2020 och att den globala trenden för 2021 är gradvis minskad smittspridning, men räknar samtidigt med att lokala utbrott kan ske med lokala restriktioner. Vid ingången av 2022 antar SKR att coronarelaterade restriktioner i princip har upphört och att ett vaccin kommer finnas tillgängligt under 2021. I SKR:s scenario antas för Sveriges del tillfällig stigande smittspridning under hösten till följd av ökad social kontakt i samhället, men utgår från att trenden med relativt låg vårdbelastning kommer att hålla i sig liksom relativt få dödsfall. Så som pandemin har utvecklats under de senaste

veckorna kan nuvarande läge möjligen tolkas som allvarligare än det som beskrivs SKR:S scenario.

Trots starka rekyleffekter för BNP efter första halvårets ras så kommer BNP-nivån för 2020 i de flesta länder, vara avsevärt lägre än vid utgången av 2019. I SKR:s scenario över ekonomin antas den globala BNP-tillväxten vara riktigt hög under nästa år, som en konsekvens av raset i år. SKR gör bedömningen att den europeiska ekonomin kommer att vara svagare vid utgången av 2021, jämfört med USA. SKR utgår från att lågkonjunkturen håller i sig ända till 2024 i Sverige.

2.1.3 Skatteunderlagsutveckling

Kommunsektorn är i mycket stor utsträckning beroende av skatteunderlagsutvecklingen i såväl den egna kommunen som i riket. Bedömningen i skatteunderlagstillväxten är mycket osäker de kommande åren med bakgrund av den konjunkturnedgång som drabbar sysselsättning och lönesummor. Skatteintäkterna för kommunerna väntas växa i långsammare takt än normalt under 2020 och 2021.

I slutet av april 2020 publicerade SKR en prognos för 2020 som visade 0,9 procents skatteunderlagstillväxt för 2020, vilket var en kraftig nedrevidering jämfört med prognosen i december 2019 som indikerade 2,6 procents tillväxt. Under hösten och i takt med att statistiska utfall blivit kända har SKR reviderat upp skatteunderlagsprognosen till 1,9 procent. Under 2021 väntas en svagare utveckling för att sedan öka starkare under 2023 och 2024.

Antalet arbetande timmar är basen i kommunernas skatteunderlag. Under 2020 har antalet arbetande timmar minskat men skatteunderlaget hålls uppe av att bland annat korttidspermitterade får lön liksom sjuka får sjuklön. Under 2021 väntas en ökning av antalet arbetande timmar, men samtidigt fasas permitteringslöner ut och uppräknigen av pensionerna väntas bli låg vilket tillsammans ger en lägre utveckling av skatteunderlaget 2021.

Tabell 1: Olika skatteunderlagsprognoser, procentuell förändring mellan år 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023	2019–2023
SKR okt	2,8	1,9	1,5	3,5	3,9	14,5
SKR okt, underliggande	3,0	2,5	1,8	3,5	3,6	15,1
Reg sep	2,9	2,0	2,2	3,6	3,9	15,5
ESV sep	2,7	1,0	1,5	3,8	3,6	13,1
SKL aug	2,8	2,4	1,3	3,9	4,0	15,2

Källa: Ekonomistyrningsverket, regeringen, SKR.

I den skatteunderlagsprognos som regeringen presenterade i september ökar skatteunderlaget med 15,5 procent på fem år, vilket är något mer än SKR:s prognos för både augusti och oktober.

Den underliggande skatteunderlagsutvecklingen (den faktiska skatteunderlagsutvecklingen med hänsyn taget till eventuella regelförändringar) är utan effekter av regeländringar som föreslagits i budgetpropositionen för 2021. Dessa påverkar skatteunderlagets faktiska utveckling, men inte den underliggande eftersom konsekvenserna av kommunernas skatteintäkter neutraliseras med det generella statsbidraget. I budgetsammanhang beräknas skatteunderlagstillväxten för Österåkers kommun 2021 med 1,5 procent.

Tabell 2: Prognosinstituts bedömningar kring ett antal indikatorer (Procentuell förändring om inte annat anges)

	2019	2020	2021	2022	2023
SKR, 20 okt 2020					
BNP	1,2	-3,9	2,9	3,1	2,4
Sysselsättning, arbetade timmar*	-0,3	-3,7	1,5	1,5	1,5
Arbetslöshet, procent av befolkningen 15-74 år	6,8	8,8	9,5	8,6	7,7
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,6	2,3	2,1	2,3	2,5
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,8	4,2	0,5	2,3	2,5
Inflation, KPIF	1,7	0,5	1,2	1,6	1,8
Inflation, KPI	1,8	0,5	1,1	1,8	2,2
ESV, 16 sep 2020					
BNP	1,3	-4,2	4,0	3,1	2,2
Arbetade timmar, kalenderkorrigerade värden	-0,3	-4,9	2,6	2,0	1,4
Arbetslöshet, procent av befolkningen 15-74 år	6,8	8,6	9,2	8,1	7,4
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	4,3	-0,4	2,4	2,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,6	2,0	2,1	2,4	2,5
Inflation, KPIF	1,7	0,5	1,2	1,2	1,5
Inflation, KPI	1,8	0,6	1,2	1,1	1,5
Regeringen, 21 sep 2020					
BNP	1,2	-4,6	4,1	3,8	2,7
Sysselsättning, arbetade timmar*	-0,3	-4,3	3,0	1,8	1,6
Arbetslöshet, procent av befolkningen 15-74 år	6,8	9,0	9,5	8,1	7,1
Timlön, Nationalräkenskaperna					
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,6	1,8	2,2	2,5	2,8
Inflation, KPIF, årsgenomsnitt	1,7	0,3	1,2	1,4	1,7
Inflation, KPI, årsgenomsnitt	1,8	0,3	1,1	1,0	1,3

Källa: SKL, ESV och Finansdepartementet (*Kalenderkorrigerad)

Ett antal år av svag konjunktur får stor påverkan på arbetsmarknaden och SKR gör bedömningen att antalet arbetade timmar faller med 3,7 procent och att arbetslösheten ökar med 2 procent 2020 till knappt 9 procent, för att sedan öka till 9,5 procent under 2021.

SKR skriver att löneökningstakten ligger mer i linje med förgående år för den offentliga sektorn medan minskning kan ses inom det privata näringslivet. I SKR:s scenario över ekonomin antas en fortsatt löneökningstakt på drygt 2 procent.

Enligt SKR förväntas en inflation på drygt 1 procent under 2021, 2022 väntas inflationen öka i takt med starkare inhemsk konjunktur, och parallellt med högre global inflation och starkare omvärldskonjunktur. SKR prognostiserar en större inflation än ESV och regeringen för 2022 och framåt.

2.1.4 Arbetsmarknad

Nedgången i ekonomin har medfört en svagare arbetsmarknad i många länder, så även i Sverige.

I många europeiska länder, däribland Sverige, har sysselsättningen minskat i mindre omfattning än i exempelvis USA, och en förklaring är att en stor andel omfattas av olika typer av statliga permitteringsstöd. Stöden har hållit uppe sysselsättningen och arbetsgivare har givits möjlighet att behålla personal i större omfattning än om stödet uteblivit. Arbetslösheten har ökat i alla åldersgrupper men särskilt bland unga och det är en stor variation i arbetsmarknadsläget mellan olika branscher. Liksom vid tidigare lågkonjunkturer kommer sannolikt fler börja studera och de som studerar gör det troligen också under en längre tidsperiod. En fullföljd gymnasieutbildning är den enskilt viktigaste faktorn för att etablera sig på arbetsmarknaden och det är också en förutsättning för högre utbildning.

Enligt SCB är arbetslösheten 9,2 procent i september. För Österåkers del är omkring 1700 inskrivna hos Arbetsförmedlingen, varav drygt 800 är öppet arbetslösa, vilket är den grupp av arbetslösa som framförallt ökat i och med pandemin. Motsvarande nivåer för 2019 var omkring 1300 inskrivna på arbetsförmedlingen, varav 500 öppet arbetslösa.

Arbetsförmedlingens bedömning är att arbetslösheten för riket stiger till slutet på första kvartalet nästa år, och då uppgår till 9,6 procent. Tidigare bedömning var 11,2 procent. En risk är till exempel att de korttidspermitterade kan bli utan arbete längre fram i höst. Både regeringen och SKR bedömer att arbetslösheten kommer att öka till 9,5 procent under nästa år för att därefter minska till 7,5 procent 2024, vilket blir den nya jämviktsarbetslösheten enligt SKR, det vill säga den arbetslöshet som väntas vid normalkonjunktur.

2.2 Lokala förutsättningar

Liksom globala och nationella faktorer har effekter på kommunens utveckling och förutsättningar, har lokala och regionala omständigheter stor påverkan på en kommun. I ett lokalt och regionalt perspektiv kan det handla om faktorer som skatteintäkter, statsbidrag, bostadsbyggande och demografiska förändringar.

2.2.1 Skatteintäkter och statsbidrag

Kommunernas skatteintäkter är direkt beroende av hur de arbetade timmarna och beskattningsbara förvärvsinkomsterna, det vill säga i huvudsak lönesumma och transfereringsinkomster, utvecklas. Regeringen har i budgetpropositionen fastställt att skatteunderlaget för 2020 och 2021 kommer att uppgå till en ökningstakt med 2,0 respektive 2,2 procent. SKR:s aktuella bedömning av uppräkningsfaktorerna är något lägre och uppgår för närvarande till en ökning på 1,9 procent för 2020 och 1,5 procent för 2021.

Dessa uppräkningsfaktorer styr de preliminära förskottsbetalningarna av skatteintäkter för 2021. En förändring av uppräkningsfaktorn med en procentenhet för Österåker innebär att skatteintäkterna förändras med cirka 20 Mkr. Med anledning av osäkerheten som pandemin har medfört gällande skatteunderlagets utveckling, både innevarande år och på sikt, har skatteintäkterna för 2021 beräknats med försiktighet.

2.2.2 Valfrihet

Ett av kommunens strategiska områden i den nya visionen är valfrihet och Österåker är en kommun som präglas av en mångfald av utförare. Kommunens välfärdstjänster levereras av både privata alternativ och kommunens egen produktion vilket ger invånare och brukare stor möjlighet att välja utförare. Detta gäller såväl inom förskola och skola som inom vård och omsorg, samt stödtjänster som städ, transport med mera. Andel köp av verksamheten har utvecklats i olika verksamhetsområden enligt nedan:

Tabell 3: Köp av verksamhet som andel av verksamheternas kostnad, andel i procent

	2010	2017	2018	2019
Förskola och skolbarnsomsorg	33	37	37	38
Grundskola F-9	25	32	32	33
Gymnasieskola	84	72	69	73
Funktionsneds. SoL 0-64 år	47	59	62	72
Funktionsnedsättning LSS och SFB	22	30	31	35
Ordinärt boende äldreomsorg	25	67	71	73
Särskilt boende äldreomsorg	69	69	72	74
Individ och familjeomsorg	21	27	20	21
Kultur och fritid	0	12	12	13

Källa: SCB, kolada.se

Kommunen välkomnar initiativ från utomstående och egna medarbetare att utmana kommunen i syfte att överta verksamhet i andra driftsformer och all kommunal verksamhet kan utmanas utom myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner. Ambitionen med detta är att förändra och utveckla kommunens verksamhet genom att öka mångfalden i utbudet av tjänster och därmed öka valfriheten, samtidigt som skattebetalarnas medel används på effektivast möjliga sätt. Gemensamt för samtliga aktörer och leverantörer av välfärdstjänster är uppdraget att ha invånarnas bästa i fokus. Detta säkerställs genom uppföljning av beställarnämnderna kontinuerligt under året.

2.2.3 Samhällsbyggnad

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF5 2050) pekar bland annat ut riktningen för kommunernas långsiktiga planering. Enligt prognosen kommer antalet invånare i länet att öka med drygt 1,1 miljoner till cirka 3,4 miljoner 2050, vilket innebär en ökning på nästan 50 procent.

Bostadsbeståndet beräknas öka från en miljon bostäder i länet till cirka 1,6 miljoner bostäder 2050.

Våren 2018 antog Kommunfullmäktige en ny översiktsplan för Österåkers kommun: *Stad, skärgård och landsbygd – Översiktsplan för Österåkers kommun 2040*. Upprättandet av översiktsplanen är en del i arbetet med att bedriva en långsiktig strategisk planering av mark- och vattenanvändning i kommunen. Planeringen ska möjliggöra en hållbar utveckling i kommunen, samt en ändamålsenlig planering utifrån kommunens vision. I översiktsplanen presenteras inriktningen för hur Österåker ska utvecklas på lång sikt fram till 2040, med utblick fram till 2060.

Åkersberga ska enligt planen utvecklas till en modern stad med småstadskaraktär. Planprogrammet för Åkersberga centrum, som antogs 2019,

är ett första steg. Centrumområdet är ett av Åkersbergas mest strategiska stadsutvecklingsområden där det finns potential för utveckling i centrala lägen intill centrum, kanalen och Åkersberga station.

Det pågår ett arbete med ett tematiskt tillägg till översiktsplanen kring utvecklingen av kust och skärgård. Arbetet har omfattat en dialog där invånare har givits möjlighet att lämna sina tankar och idéer om den långsiktiga utvecklingen av Österåkers kust och skärgård.

Hållbara transporter, såväl på land som till havs, är en annan viktig byggsten i arbetet för framtidens Österåker och beskrivs i transportstrategi, *Framtidens transporter 2040 – för en enklare vardag*, vilket togs i Kommunfullmäktige under 2018. Planer för kollektivtrafik, cykel- och gångtrafik är under utveckling.

Med sikte på att uppnå kommunens inriktning mot klimatsmarta, trygga och verksamhetsteta stadsdelar, utvecklas en övergripande fysisk strukturbild för tätorten, för att underlätta integrationen av de planer och projekt som pågår samtidigt.

2.2.4 Sverigeförhandlingen

Österåker ingår, tillsammans med Region Stockholm, Stockholms stad, Huddinge, Vallentuna, Täby och Solna i Sverigeförhandlingen, för en förbättrad kollektivtrafik och ökad tillgänglighet i Stockholmsregionen. För Österåkers del innebär det ökad tillgänglighet till och från kommunen när Roslagsbanan förlängs till Stockholm City via Odenplan. Österåkers kommun åtar sig att bygga 7 000 bostäder fram till 2035 i kollektivtrafiknära lägen i Åkersberga och längs Roslagsbanan. Planeringsarbetet med Roslagsbanans förlängning har redan startat och byggtiden beräknas till cirka elva år. Österåkers del av finansieringen beräknas till 562 Mkr.

Kommunen har för avsikt att hantera bidrag till utbyggnaden av Roslagsbanan till T-centralen via Odenplan inom ramen för exploateringsredovisningen. Av propositionen *Värdeåterföring vid satsningar på transportinfrastruktur* (prop 2016/17:45) framgår att kommunerna inom ramen för exploateringsavtal får förhandla om medfinansieringsersättning. Ersättningen ska användas för att finansiera den infrastruktur som ger värdeökningen på marken som exploateringsavtalet avser.

Under hösten 2019 beslutade parterna för delprojekten Roslagsbanan till City samt Spårväg syd om att tidigarelägga planeringsarbetet och förskottering av de medfinansieringsbidrag parterna skall stå för.

I samråd med kommunens revisorer (PWC) konstateras att det finns två alternativa tillvägagångssätt för att hantera avskrivningar till följd av Sverigeförhandlingen. Antingen skriver kommunen av på 25 år eller på ett år

och i föreliggande budget väljer kommunen att skriva av på ett år. Tillvägagångssättet innebär att hela beloppet påverkar balansräkningen 2020 och att inga kvarvarande avskrivningar finns att räkna med för kommande år.

2.2.5 Bostadsbyggande

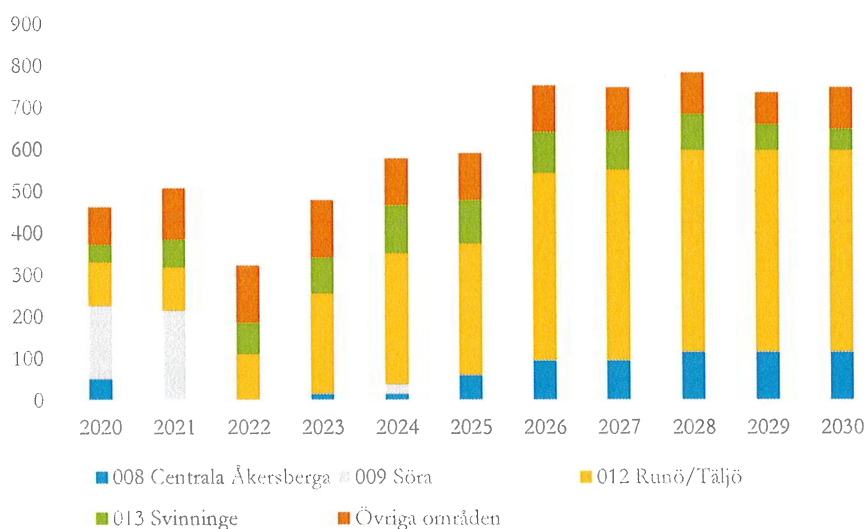
Kommunen fortsätter att planera för att möta behovet av nya bostäder de närmaste tio åren i takt med att länets befolkning växer.

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör antaganden om kommande nybyggnationer i samband med framtagande av befolkningsprognos för kommunen. För 2020 antas drygt 450 lägenheter stå klara för inflyttning och hittills i år har cirka 400 bostäder färdigställts.

Diagram 1 visar bostadsbyggnadsprognos fram till 2030. En majoritet av bostadsbyggandet förväntas ske i kommunens västra delar, genom bland annat utveckling av delområdet Runö/Täljö med projekt som Kanalstaden, Täljöviken och Hagby Äng och Kulle. I slutet av planperioden väntas utveckling av Täljö-Gottsunda. I Sörakvarteret byggs flerbostadshus 2020 och 2021, och Svinningeområdet väntas viss utbyggnad ske under hela planperioden.

Från 2025 väntas en utveckling i de centrala delarna av Åkersberga. Under perioden 2026–2030 förväntas bostadsbyggandet att öka och uppskattas till mellan 700 och 800 bostäder årligen.

Diagram 1: Nybyggnationsprognos 2019–2030, prognos över antal byggda bostäder per år och delområde.

Källa: Samhällsbyggnadsförvaltningen, februari 2020

ch
R

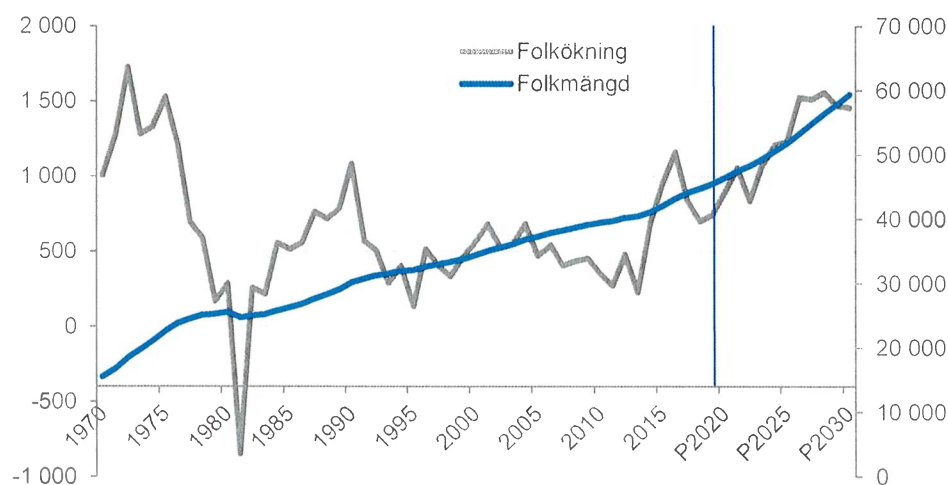
Det finns en osäkerhet kring utvecklingen på bostadsmarknaden kopplat till konjunkturläget och de ekonomiska konsekvenserna av pandemin, men ett fortsatt lågränteklimat bör gynna bostadsmarknaden.

2.3 Demografiska förändringar

Befolkningsutvecklingen har stor betydelse för kommunen, eftersom den påverkar behov och efterfrågan av de kommunala tjänsterna, men även storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och det kommunala utjämningsystemet. Befolkningsstillväxten står i stark relation till byggande och färdigställande av bostäder.

Österåkers kommun har haft en stadig befolkningsutveckling sedan 70-talet. Under de senaste tio åren har kommunen vuxit med i genomsnitt 640 invånare per år.

Diagram 2: Folkmängd och befolkningsökning i Österåkers kommun 1970-2019, samt prognos 2020-2030.

Källa: SCB och Österåkers befolkningsprognos 2020, gjord av Sweco våren 2020

Antalet invånare i Österåkers kommun var den sista augusti 2020 cirka 46 300, enligt Statistiska centralbyrån, vilket är en ökning om 715 personer sedan årsskiftet. Befolkningsökning per augusti är i princip i nivå med hela 2019 års befolkningsökning om 743 personer.

Österåkers befolkningsprognos beräknar en ökning om totalt cirka 900 personer under året. Givet att utvecklingen sker jämnt under året är prognosens riktvärde för augusti en ökning om knappt 600 invånare, vilket betyder att utvecklingen per augusti är något starkare än prognos. Förklaringen

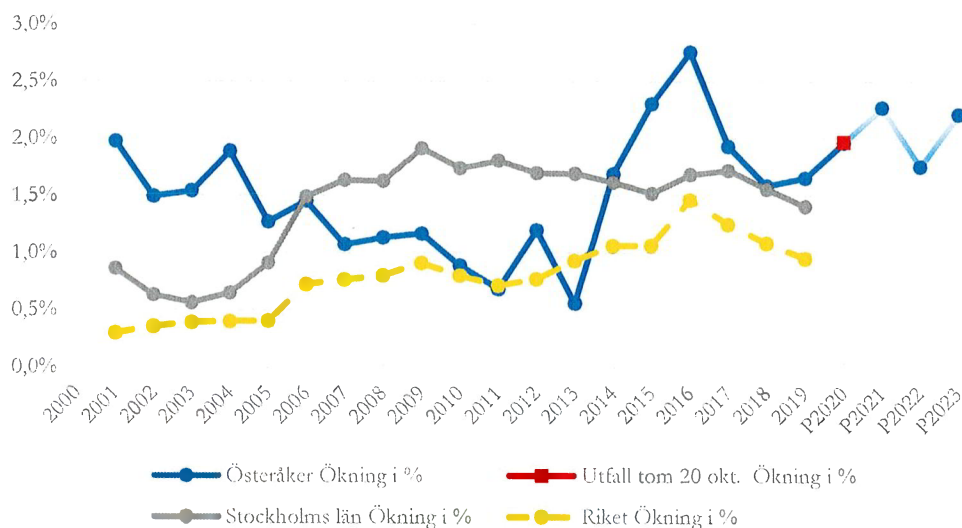
ch / a

till utvecklingen är framförallt en större inflyttning än vad som prognostiserats.

Jämförs utfallet med prognosens riktvärde för augusti har 45 fler avlidit än prognos, 15 fler fötts, 110 fler har flyttat in och ett 40-tal fler har flyttat ut.

Intern statistik från invånarregistret visar att antalet invånare den 27 oktober är cirka 46 500 personer, det vill säga en ökning om 950 sedan årsskiftet, vilket pekar på en utveckling något starkare än befolkningsprognosen för 2020 med en byggtakt om 80 procent.

Diagram 3: Befolkningsökning i procent 2001–2019 för Österåker, länet och riket samt prognos för Österåkers kommande utveckling 2020–2023

Kommunens befolkningstillväxt har länge varit högre än rikets, men lägre än länets. Undantaget var 2011 och 2013 då kommunens befolkningstillväxt var i ungefär samma takt som riket. Sedan 2014 har kommunens befolkningstillväxt varit högre än snittet, både i riket och i länet och 2020 är inget undantag. Endast Nykvarn och Upplands-Bro i Stockholms län hade en starkare tillväxt under årets första halvår.

Befolkningstillväxten står i stark relation till nyproduktion. Enligt kommunens befolkningsprognos beräknas Österåkers kommun att öka med cirka 3 900 personer under åren 2020–2023, det vill säga med ungefär 950 personer per år i genomsnitt.

Enligt befolkningsprognosen ökar åldersgrupper med mellan 0 procent till 37 procent mellan 2019 och 2023. De yngre pensionärerna, 65–79 år, beräknas vara lika många under de kommande åren medan de äldre pensionärerna ökar

mest, med 37 procent. De som befinner sig i förvärsarbetande ålder, här definierad som 20–64, beräknas öka med 9 procent under samma period. Tabellen avser förhållanden den 31 december respektive år.

Tabell 4: Antal personer i olika åldersgrupper, utfall 2018–2019, respektive prognos 2020–2023.

		<i>Utfall</i>		<i>Prognos</i>				<i>Förändring mellan 2019-2023</i>
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	
<i>Nyfödda</i>	0 år	446	445	481	500	511	528	83
<i>Förskolebarn</i>	1-5 år	2 825	2 826	2 841	2 928	2 986	3 081	255
<i>Skolbarn</i>	6-15 år	6 456	6 362	6 399	6 463	6 513	6 611	249
<i>Gymnasium</i>	16-19 år	2 250	2 442	2 547	2 633	2 682	2 675	233
<i>Förvärsarbetande</i>	20-64 år	24 629	25 027	25 570	26 171	26 642	27 333	2 306
<i>Äldre:</i>								
	65-79 år	6 450	6 546	6 570	6 621	6 625	6 573	27
	80-w år	1 775	1 926	2 062	2 211	2 402	2 630	704
	90-w år	290	325	345	352	376	399	74
<i>Hela befolkningen</i>		44 831	45 574	46 471	47 526	48 360	49 431	3 857
<i>Förändringar mellan år, %</i>		1,6%	1,7%	2,0%	2,3%	1,8%	2,2%	
<i>Förändringar mellan år</i>		701	743	897	1 055	834	1 070	

Källa: SCB och Österåkers befolkningsprognos 2020, gjord av Sweco våren 2020

Givet att befolkningsutvecklingen följer prognosen, det vill säga en byggtakt om 80 procent, för 2020 skulle det innebära följande förändringar i antal för verksamheternas respektive målgrupper inför 2021.

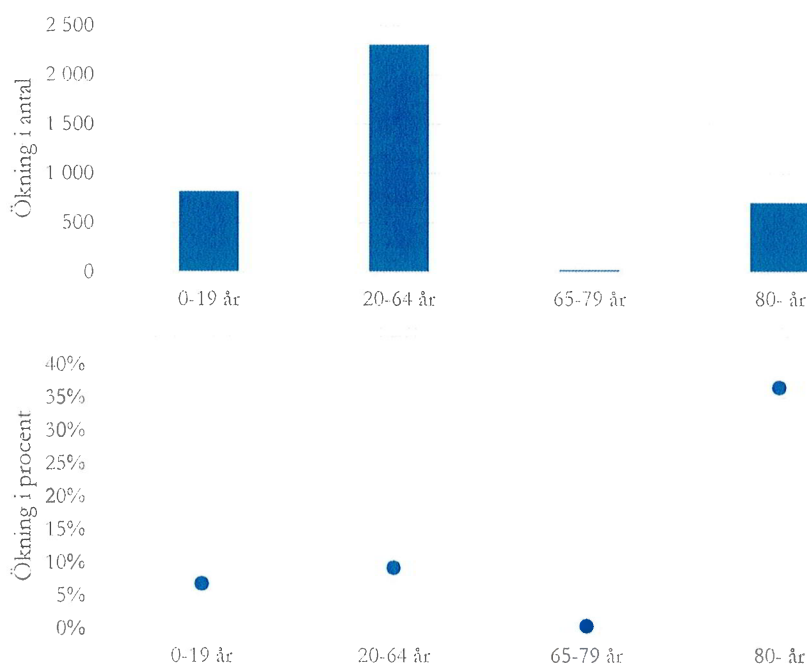
- Förskolebarn (1–5 år) ökning om 15 barn
- Grundskolan (6–15 år) ökning om knappt 40 elever
- Gymnasieskolan (16-19 år) ökning om knappt 100 elever
- Målgruppen för eventuell äldreomsorg (över 65 år) ökning med cirka 160 personer, varav knappt 140 personer över 80 år

Jämförs befolkningsprognosen däremot med en byggtakt om 100 procent, beräknas en befolkningsökning om totalt 1100 under 2020. Skillnaden mellan prognoserna skulle framförallt innebära en ökning av gruppen

”Förvärvsarbetande”, men också en ökning med ett 40-tal barn i för- och grundskoleåldern.

En demografisk förändring som väntas ske i Österåker under åren som kommer är att de äldre pensionärerna över 80 år blir en allt större andel av befolkningen över 65 år.

Diagram 4: Prognos av förändring av antal invånare i olika åldersgrupper mellan 2019 och 2023, i procent och absoluta tal.

Källa: SCB och Österåkers befolkningsprognos 2020, gjord av Sweco våren 2020

2.3.1 Demografisk försörjningskvot

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet tar bland annat hänsyn till demografiska aspekter. Hur fördelningen och utvecklingen ser ut mellan olika åldersgrupper inom Österåker och i riket som helhet har därför betydelse för vad utfallet blir i det kommunala utjämningsystemet, som finansieras inom kommunkollektivet.

Den demografiska försörjningskvoten eller beroendekvoten är ett enkelt mått för att beskriva åldersstrukturen i ett land. Så kallade icke-produktiva grupper i befolkningen jämförs med så kallade produktiva grupper. Dessa grupper kan konstrueras på olika vis. I den här redogörelsen räknas barn och unga 0-19 år, samt de som är äldre än 65 år, som icke-produktiva. Den produktiva gruppen är den åldersgrupp där andelen förvärvsarbetare i regel är hög, i denna jämförelse 20-64 år.

ch p m

För Österåker var den totala demografiska försörjningskvoten omkring 82 sista december 2019, vilket betyder att 100 personer i åldern 20-64 år ska försörja 82 personer, fördelat på 48 barn och unga samt 34 personer som är äldre än 65 år. Rikets försörjningskvot är något lägre: 76, fördelat på 41 barn och 35 äldre. Stockholms län är ytterligare lite lägre, 67, där det framförallt är äldrekvoten (27) som är lägre.

Sammantaget beräknas en relativt konstant försörjningskvot för Österåker under prognosperioden, men en nackdel med måttet är att det inte tar hänsyn till den faktiska sysselsättningen i de olika grupperna. Om det ekonomiska läget förändras och Sverige går in i en djup lågkonjunktur, beräknas arbetslösheten öka de kommande åren och andelen i åldersgruppen 20-64 år som är ekonomiskt aktiva bli lägre, det vill säga den faktiska försörjningskvoten blir i realiteten sämre. Dessutom sker det en förflyttning inom gruppen som är äldre än 65 år, fler kommer vara över 80 år och i regel mer beroende av stöd.

3. Kommunens ekonomiska förutsättningar för perioden 2021–2023

3.1 Ekonomisk utveckling

Kommunen har med stöd av finansiella mål och god ordning på ekonomin haft starka resultat under de senaste åren. Totalt har 699 Mkr reserverats för pensionsskulden på ansvarsförbindelsen. Detta motsvarar 100 procent av pensionsskulden avseende före 1998. Soliditeten har förbättrats något jämfört med 2018 och uppgick till cirka 53 procent vid bokslutet 2019 (exklusive pensionsskuld före 1998). Förändringen mot tidigare års högre soliditet kan härledas till kommunens åtagande i Sverigeförhandlingen som ökade kommunens balansomslutning.

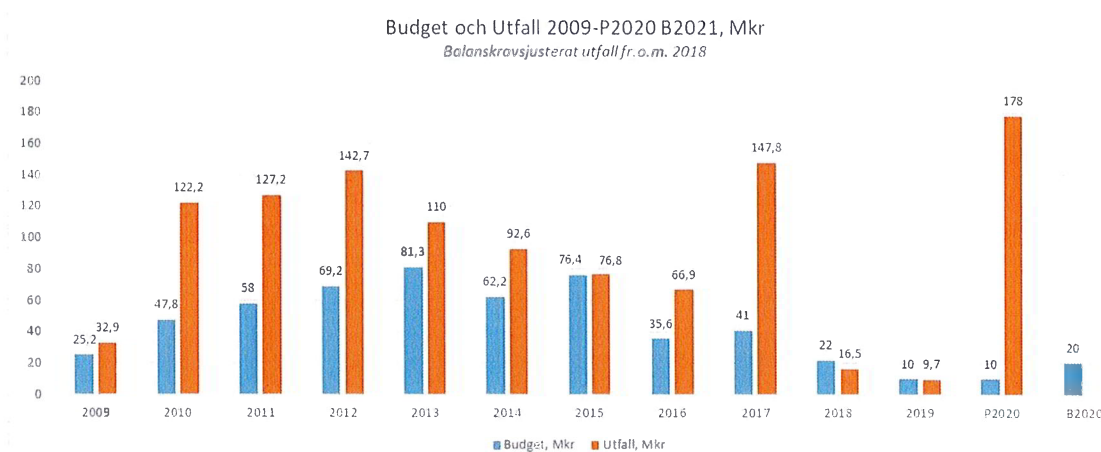
Tabell 5: Kommunens ekonomiska utveckling under 2013-2019 (årets resultat fr. 2017 och framåt är balanskravsjusterade), prognos 2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	P2020	B2021
Nettokostnader, Mkr	1 712	1 796	1 902	1 998	2 009	2 171	2 216	2 305	2 396
Förändring, Mkr	81	84	106	96	11	162	45	89	91
Förändring, %	4,7%	4,7%	5,6%	4,8%	0,5%	8,1%	2,1%	4,0%	3,9%
Nettokostnadsandel, % - andel av skatter och bidrag	94%	96%	97%	98%	94%	98,4%	98,1%	98,3%	99,0%
Årets resultat, Mkr*	110,0	92,6	76,8	66,9	147,8	16,5	9,7	178,0	20,0
Soliditet, %	67%	68%	65%	61%	63%	51%	53%	44%	44%
Nettokostnader per inv.	42 285	43 612	45 149	46 157	45 525	48 426	48 624	49 570	50 763
Förändring	4,4%	3,1%	3,5%	2,2%	-1,4%	6,4%	0,4%	1,9%	2,4%

* Årets resultat fr.o.m 2018 är balanskravsjusterade

Resultatet över en sjuårsperiod (2013–2019) har uppgått till 3,8 procent i genomsnitt. Det ackumulerade resultatet för perioden har uppgått till cirka 520 Mkr, varav 275 Mkr reserverats för pensionsskulden (totalt 699 Mkr) och 120 Mkr inom resultatutjämningsreserv (totalt RUR 180 Mkr). Kommunens finansiella mål har uppfyllts under perioden.

Diagram 5: Årets budget och utfall 2009–2019 och prognos 2020, Mkr

Budgeten för 2020 upprättades inför en stående mild lågkonjunktur och en något avtagande tillväxt i sysselsättningen. Skattesatsen 2020 var oförändrad jämfört med 2019 och resultatbudgeten uppgick till 10 Mkr. I budget 2020

ingick medel för indexuppräknning, volymförändringar och politiskt beslutade resursökningar inom olika verksamhetsområden. Med anledning av den rådande pandemin, konjunkturläget och den dämpade utvecklingen av ekonomin under året har den totala kostnadsmassan för kommunen blivit lägre. Då även statliga ersättningar för att motverka effekten av ovanstående betalats ut så beräknas bokslutsprognosen för 2020 till ett balanskravsjusterat utfall om 178 Mkr (inkl. regelförändringar), 168 Mkr bättre än budgeterat resultat.

Budget 2021 har byggt på att kommunens intäkter överstiger kostnaderna och det balanskravsjusterade resultatet uppgår till 20 Mkr (exkl. regelförändringar), det vill säga en budget i balans.

3.2 Skattesats

För 2021 sänks skatten med 10 öre, vilket innebär att den nya skattesatsen är 17,00 öre per skattekrona.

Enligt skatteverkets preliminära uppgifter för skatteunderlagstillväxten enligt prognos sex av sju avseende beskattningsbara inkomster 2019 har kommunens skatteunderlag ökat med cirka 3,3 procent, länets med cirka 3,7 procent samt rikets med 3,0 procent. Skattekraften för 2021 (antal skattekronor per invånare) i förhållande till riket har preliminärt sjunkit med cirka 0,7 procentenheter jämfört med årets innan och uppgår till 112,1 procent.

3.3 Skatteintäkter och statsbidrag

Utjämningsystemet har som huvudsyfte att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden. Utjämningsystemet består i första hand av fyra olika delar: inkomstutjämnning, kostnadsutjämnning, strukturbidrag/avgift och regleringsbidrag/avgift. Regleringsposten beräknas som ett enhetligt belopp per invånare.

Tabell 6: Utveckling av kommunalskatt och utjämningsystem inkl. generella statsbidrag för Österåkers kommun

Mkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunalskatt	1 911,2	1 973,2	2 006,0	2 019,4	2 107,8	2 199,0
Utjämningsystem	133,1	141,8	249,9	280,5	270,9	253,3
Total	2 044,3	2 115,0	2 255,9	2 299,9	2 378,7	2 452,3
Förändring	-11,3	70,7	140,9	44,0	78,8	73,6
Förändring %	-4,7%	3,5%	6,7%	2,0%	3,4%	3,1%

Till grund för beräkningarna ligger kommunens skatteunderlagsprognos för riket, 2021 års kostnadsutjämnings, skattesatsen för 2021 som uppgår till 17,00 öre, kommunens egen befolkningsprognos, samt andra lokala faktorer.

Förändringar i ansvaret mellan kommunsektorn och staten regleras ekonomiskt vid tillämpning av den kommunala finansieringsprincipen. Utöver de generella statsbidragen finns det flertalet andra riktade bidrag till kommunerna som huvudmannen kan söka utefter givna kriterier.

3.4 Prisutveckling och personalomkostnader

Avtal för lärarnas samverkansråd (Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet) är nivåöst och gäller fram till 2021-03-31. Vårdförbundets och fysioterapeuternas (Legitimerade Sjukgymnasters) avtal gäller till och med 2022-03-31 och är nivåöst. SACO-förbundets tillsvidareavtal är nivåöst. AKV Allmän kommunal verksamhet (Vision, SSR, Ledarna), samt avtalet för Kommunal, gäller fram till 31 mars 2024. Vision, SSR och Ledarna har nivålösa avtal medan Kommunal har fasta årliga belopp. För 2020, 520 kr. För 2021 530 kr. För 2022 380 kr. Inget fast belopp för 2024, men lön räknas upp utifrån den av centrala parter fastställda uppräknings utifrån ”märket”.

Krisen har dämpat resursutnyttjandet i Sverige mycket kraftigt under året. Sedan 1980-talet har konjunkturen i Sverige endast varit lika svag två gånger tidigare: under den svenska 1990-talskrisen och efter finanskrisen 2008–2009. De underliggande strukturella utmaningar som finns på arbetsmarknaden antas bli allt tydligare kommande år. Inte minst den svaga matchningen mellan arbetskraftens kvalifikationer och efterfrågan hos arbetsgivarna ser ut att bli en utmaning under lågkonjunkturen.

I takt med att konjunkturläget försämras beräknas arbetslösheten i riket uppgå till cirka 9,5 procent under 2021 för att dämpas under 2022–2024, vilket tabell 7 visar. Detta innebär att löneökningstakten förväntas vara relativt måttlig. SKR bedömer prognosen för timlöneutvecklingen, enligt konjunkturlönestatistiken för 2021, till cirka 2,1 procent.

Tabell 7: Nyckeltal för arbetsmarknaden, riket

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Befolkningen 15–74 år [a]	0,7	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5
Arbetskraften [b]	1,1	0,3	0,6	0,3	0,4	0,5
Arbetskraftsdeltagande [b/a], %	73,3	73,2	73,3	73,2	73,2	73,2
Antal sysselsatta [c]	0,6	-1,8	-0,2	1,3	1,4	0,8
Sysselsättningsgrad [c/a], %	68,3	66,8	66,3	66,9	67,5	67,7
Arbetslöshet [(b-c)/b], %	6,8	8,8	9,5	8,6	7,7	7,5
Arbetade timmar, kal.korr.	-0,3	-3,7	1,5	1,5	1,5	0,9
Lönesumma	3,7	0,4	2,0	3,8	4,0	3,6
Timplön, KL*	2,6	2,3	2,1	2,3	2,5	2,7
Timplön, NR**	3,8	4,2	0,5	2,3	2,5	2,7
Arbetsproduktivitet	1,3	-4,2	2,8	3,2	2,6	2,2
Enhetsarbetskostnad	2,2	4,7	-0,7	0,7	1,4	1,4

Källa: SCB och SKR, * KL = Konjunkturlönestatistiken **NR = Nationalräkenskaperna

Indexuppräknig i budget för 2021 gällande övriga kostnader beräknas med cirka 1 procent. Taxor/avgifter, förutom maxtaxan och försäljning av tjänster, beräknas med cirka 2 procent. Som tabell 8 visar beräknas utvecklingen för KPI uppgå till 1,1 procent under 2021 enligt SKR.

Tabell 8: Priser, räntor och växelkurser

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
KPIF*	1,7	0,5	1,2	1,6	1,8	2,0
KPI*	1,8	0,5	1,1	1,8	2,2	2,4
Prisbasbelopp, tkr	46,5	47,3	47,6	48,0	48,8	49,9
10-årsränta*, %	0,1	0,0	0,1	0,4	0,7	1,0
5-årsränta*, %	-0,4	-0,3	-0,1	0,1	0,4	0,7
Statsskuldsväxel 3 mån.*, %	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,2	0,4
Reporänta, ultimo, %	-0,25	0,00	0,00	0,00	0,25	0,75
EUR/SEK*	10,6	10,5	10,4	10,2	10,1	9,9
USD/SEK*	9,5	9,3	8,9	8,8	8,8	8,7
KIX-index*, **	122,1	118,7	116,4	114,5	113,8	112,4

Källa: SCB, Sveriges Riksbank, SKR. *Årsmedelvärde **KIX är ett valutaindex baserat på flöden av varor och råvaror i den svenska utrikeshandeln

Personalomkostnader kommer att höjas från 39,7 procent (2020) till 40,15 procent för 2021. Det är avtalspensioner som kostar mer för anställda upp till 65 år. Bakgrunden är att allt fler av de anställda har pensionsgrundande lön utöver taket om 7,5 inkomstbasbelopp (41 750 kr/mån 2020) och därför har rätt till förmånsbestämd pension. Kommunen tillämpar SKR:s schablon gällande personalomkostnadspålägg och ska täcka arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspensioner. I budgetproposition för 2021 föreslås en tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifterna för 19–23-åringar mellan 1 april

2021 och 31 mars 2023. Förslaget innebär en nedsättning med 11,66 procentenheter och en avgiftsnivå om sammantaget 19,76 procent, jämfört med normala 31,42 procent.

3.5 Pensionskostnader

Kommunens totala pensionskostnader består i stort sett av pensionsutbetalningar för pensionärer, individuell del för nuvarande anställda samt avsättningar för förmånsbestämd pension. Särskild löneskatt på 24,26 procent inkluderas i alla tre delarna.

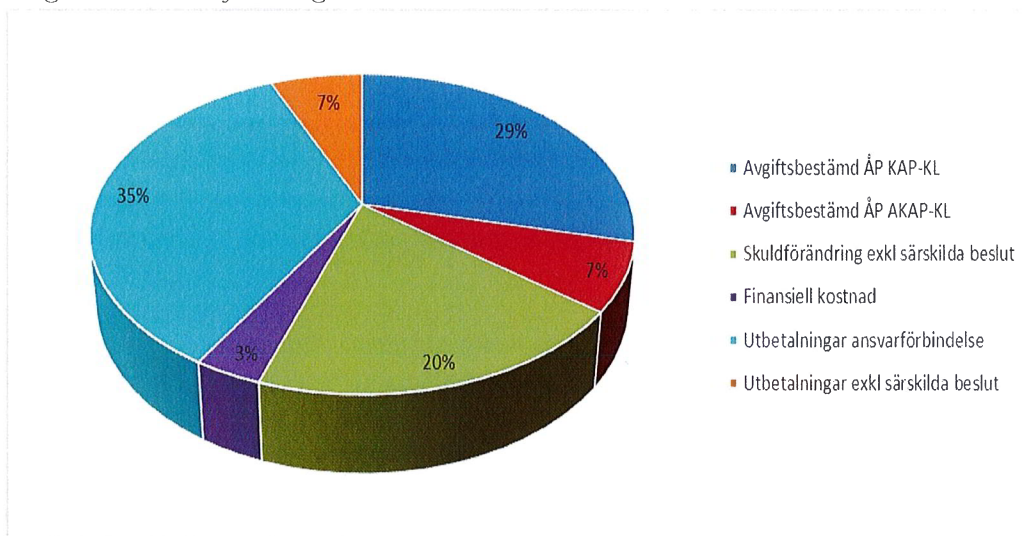
Pensionskostnaderna kommer att öka de närmaste åren. SKR har beräknat ett PO-pålägg motsvarande 8,6 procent för att täcka kostnaderna för aktuella anställda. Pensionskostnader består av kollektivavtal (KAP-KL och AKAP-KL) som är en avgiftsbestämd del om 4,5 procent av lönesumman och en förmånsbestämd del. Den förmånsbestämda pensionen utgår på de inkomstdelar som ligger utöver 7,5 inkomstbasbelopp och garanterar en pensionsinkomst av 55 procent i förhållande till slutlig pensionsgrundande inkomst vid full tjänstgöringstid. Detta gäller för anställda födda tidigare än 1986. För anställda som är födda 1986 eller senare och tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp (IBB) avsätts 30 procent av lönen. Resterande del av pensionskostnaderna avser kostnader i den så kallade ansvarsförbindelsen före 1997-12-31. Denna finansieras av en så kallad regleringspost i resultaträkningen för pensionskostnader. För 2021 har 62 Mkr avsatts för denna regleringspost. Ansvarsförbindelsen som är intjänad före 1998 var vid delårsbokslutet 2020 cirka 663 Mkr inklusive löneskatt.

För att lindra den ekonomiska belastningen under de år då pensionsutbetalningarna ökar kraftigt har Österåkers kommun reserverat medel motsvarande hela pensionsskulden före 1998 i form av ansvarsförbindelsen under eget kapital i balansräkningen. Enligt kommunens policy för förvaltning av pensionsmedel har 130 Mkr placerats och marknadsvärdet var cirka 177 Mkr i slutet av oktober 2020. Kommunen har också placerat cirka 400 Mkr i form av överlikviditet och marknadsvärdet var cirka 430 Mkr i slutet av oktober 2020.

Pensionskostnader (gamla utbetalningar) för perioden 2021–2023 uppskattas till cirka 41,5 Mkr (inkl. skatt) årligen. Enligt kommunens finansiella mål kan 50 procent av dessa kostnader, som motsvarar drygt 20 Mkr, från och med 2019 års beslutade budget finansieras av de reserverade medlen. Detta kommer, i det fall det blir aktuellt, att beaktas i balanskravsutredningen. I budget för 2021 och plan 2022–23 har dock hela pensionskostnaden beräknats i kommunens driftbudget.

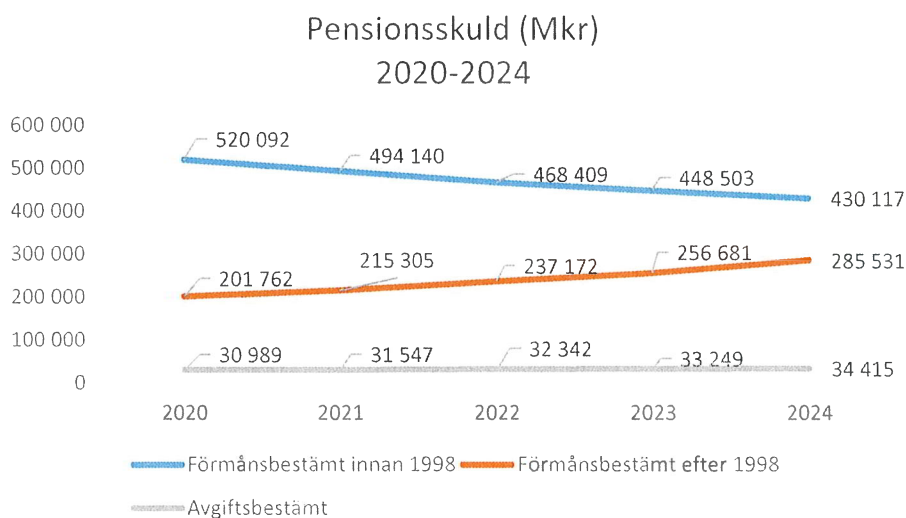
Pensionskostnader fördelas i olika delar. Avgiftsbestämd ålderspension med en förmåns- eller premiebaserad del (över 7,5 IBB) beroende på om personer är födda innan eller efter 1986, utbetalningar avseende ansvarsförbindelsen före 1998, finansiella kostnader för pensionsskulden samt skuldförändring. Som framgår av nedanstående diagram avser cirka 35 procent av kommunens pensionskostnader utbetalningar för ansvarsförbindelse.

Diagram 6: Pension, fördelning

Österåkers kommuns olika delar av pensionsskulderna prognostiseras att utvecklas enligt diagram 7 och följer hur den prognostiserade utvecklingen ser ut i riket.

Diagram 7: Utveckling pensionsskuld exkl. löneskatt

en p n

3.6 Pengnivåer

Kundvals nämnderna har framtagit peng för olika verksamheter enligt Kommunstyrelsens direktiv och anvisningar. Pengen ska gälla för både den egenutförda verksamheten och de externa utövarna. Gymnasiepengen styrs av länsprislistan. Pengnivåer för olika verksamheter redovisas som bilagor. Peng för olika verksamheter exklusive lokalersättning, höjs enligt nedan:

Förskola 1-2	2,0 %	Vård & omsorg	1,5 %
Förskola 3-5	2,0 %	Fritidshem	1,5 %
Grundskola F	1,5 %	Grundskola 1-3	1,5 %
Grundskolan 4-9	1,5 %	Musikskolan	Enligt avtal

Lokalpengen höjs med 1,5 % för både förskola och skola.

Gymnasiepeng styrs i stort sett av länsprislistan, vilken inte beräknas höjas för 2021. Peng inom vuxenutbildning (Komvux) styrs av den gemensamma prislistan inom KCNO och varierar mellan olika kurser och program.

Pengrelaterade verksamheter räknas upp med cirka 1,5 procent för 2021 jämfört med 2020. Icke pengrelaterade verksamheter räknas upp med cirka 0,5 procent jämfört med innevarande år. Hänsyn har tagits till generell löneökning med cirka 2,1 procent från april 2021, extra politiska satsningar för 2021 samt riktade statsbidrag till vissa verksamhetsområden

3.7 Riktade statsbidrag

Det finns flera typer av statsbidrag: generella och sökbara. En del statsbidrag söks och redovisas av huvudman/utförare och en del söks och redovisas av respektive nämnd och Kommunstyrelsen. Det finns en osäkerhet kring uppskattningen av statsbidragens storlek inför budget 2021, liksom tidigare år då ett flertal av statsbidragen är sökta men ej beslutade och likaså söks bidrag kontinuerligt under året. I nämndernas ramar ingår riktade statsbidrag och motsvarande kostnader. Totalt beräknas att kommunen under 2021 får cirka 38,5 Mkr enligt nedan:

- Kommunstyrelsens förvaltning 2,3 Mkr
- Skolförvaltning 1,5 Mkr
- Kultur- och fritidsförvaltning 1,1 Mkr
- Socialförvaltning 8,6 Mkr
- Produktionsförvaltning 25,0 Mkr

Kommunen har sökt eller avser att söka bidrag för att bland annat möjliggöra minskade barngrupper, likvärdig skola, stärkt elevhälsa, karriärtjänster och bidrag för att vidareutbilda personal inom förskola/skola. Inom kultur och fritid söks bidrag för att förstärka arbete med digitalisering på bibliotek, för inköp av böcker till skolbibliotek, statsbidrag för minoritetsspråk som täcker kostnaderna för finskt förvaltningsområde. Medel söks även för energirådgivning mot företag och boende inom Österåkers kommun. Socialförvaltningen söker bidrag för till exempel ett äldreomsorgslyft, där ny och befintlig personal ges möjlighet att studera till vårdbiträden och undersköterska på betald arbetstid. Pengar söks dessutom för en digitaliseringssatsning.

3.8 Maxtaxan inom barnomsorg

Hushållen betalar en avgift för att ha barn i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg. Hur mycket hushållet maximalt ska betala baseras på en procentsats av hushållets samlade inkomst upp till ett inkomsttak. Det betyder att ju mer hushållet tjänar desto högre kan avgiften bli, men bara upp till en viss inkomst. Varje år beräknar och informerar Skolverket kommunerna om inkomsttaket och vad den högsta avgiften är för första, andra och tredje barnet i förskola och motsvarande för fritidshem. Avgiftsnivåerna för 2021 kommer att publiceras av Skolverket den 1 december 2020 enligt förordningen som trädde ikraft 1 oktober 2018. Beloppet för maxtaxan i budget 2021 beräknas således med samma nivå som 2020 och en eventuell justering av beloppet hanteras i kommunens prognos.

3.9 Overhead

Overhead är ett samlat begrepp som syftar till kommunens centrala kostnader för bland annat administration, centrala lokaler med mera. Dessa kostnader fördelas med överenskomna fördelningsnycklar ut i organisationen. Exempel på fördelningsnyckel kan vara antal anställda, antal system med mera. Kostnaden för administration ska alltid vara en fråga för genomlysning. Kommunstyrelsens förvaltning arbetar aktivt med att se över de samlade kostnaderna, genom effektivisering och ständiga förbättringar.

Syftet med systemet är att kommunens administration ska effektiviseras och konkurrensneutraliteten för produktionsförvaltningen beaktas.

Fördelningsnycklarna har uppdaterats inför budget 2021 och cirka 97 Mkr fördelas som overhead vilket motsvarar cirka 3,5 procent av kommunens omsättning.

4. Verksamhetens nettokostnader och ramar

4.1 Verksamhetens nettokostnader

Det föreliggande budgetförslaget bygger på att intäkter överstiger kostnader under perioden 2021–2023. Det budgeterade resultatet för 2021 uppgår till 20 Mkr. Nämndernas utgiftstak avseende bruttokostnaden är beräknad till 2 702,4 Mkr och intäkter till 362,8 Mkr, det motsvarar en nettokostnadsökning om 90,4 Mkr jämfört med 2020.

Verksamhetens nettokostnader omfattar, förutom nämndernas verksamheter, även kostnader för pensioner, statsbidrag för maxtaxan, kompensation för prisutveckling för vissa år, samt avskrivningar. I resultatbudgeten har det även avsatts 12 Mkr för oförutsedd verksamhet och 2,8 Mkr för lokaler som en central post. Medel för ”oförutsedd verksamhet” ska i princip kunna finansiera till exempel volymförändringar som inte har varit kända under budgetprocessen eller för lägre skatteintäkter än vad som har beräknats i resultatbudgeten. I budget 2021 ingår också 5 Mkr för realiserade vinster för markförsäljning och redovisas som en central post i resultatbudgeten.

Verksamhetens nettokostnad för 2021 har budgeterats till cirka 2 396,3 Mkr, det vill säga drygt 105,6 Mkr högre än budget för 2020

4.2 Driftbudget

Nämndernas budget 2021 har i stort sett grundats på prestationer. Prestationsbudgetering innebär att resursfördelningen baseras på volymbeslut, det vill säga att priset kopplas till prestation. Detta kommer att fortsätta följas och utvecklas för budget 2021 och plan 2022–23. Beräkningen av budget 2021 har byggts på budget 2020, volymförändringar med hänsyn till bland annat kommunens befolkningsprognos, indexuppräkningsprognos, bokslutsprognosen för 2020 per kommunens delårsbokslut samt andra kända faktorer. Produktionsutskottets driftsresultat beräknas för 2021 och plan 2022–2023 till 5,0 Mkr årligen. Detta för att hantera, och på sikt, återställa det ackumulerade underskottet som har byggts upp. Det budgeterade driftsresultatet för Produktionsutskottet är viktigt att beakta ur ett konkurrensneutralitetsperspektiv.

Nämndernas totala nettovolymökningar har beräknats till 40,0 Mkr. Volymökningarna avser Vård- och omsorgsnämnden (9,4 Mkr), Förskole- och grundskolenämnden (6,5 Mkr), och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (15,6 Mkr inkl. länsprislista), Kommunstyrelsen (3,0 Mkr), Tekniska nämnden (5,5 Mkr).

Tabell 9: Förslag till bruttokostnads- och intäktsramar per nämnd 2021, totalbelopp 2022–23

Bruttokostnader (tkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
			fasta priser	fasta priser
Kommunfullmäktige	-8 630	-8 850		
Kommunstyrelse	-186 600	-209 100		
Kultur- och fridsnämnden	-94 100	-99 970		
Förskole- och Grundskolenämnden	-1 060 200	-1 083 700		
Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden	-246 600	-256 540		
Teknisk nämnd	-118 800	-128 350		
Vård- och omsorgsnämnden	-723 600	-741 890		
Socialnämnd	-148 800	-137 420		
Byggnadsnämnd	-21 900	-21 480		
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-14 250	-15 100		
SUMMA	-2 623 480	-2 702 400	-2 780 170	-2 840 260

Intäkter (tkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
			fasta priser	fasta priser
Kommunfullmäktige	30	0		
Kommunstyrelse	94 930	101 250		
Kultur- och fridsnämnden	5 300	9 000		
Förskole- och Grundskolenämnden	81 400	79 140		
Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden	20 950	15 500		
Teknisk nämnd	6 200	6 650		
Vård- och omsorgsnämnden	78 500	77 690		
Socialnämnd	62 500	49 330		
Byggnadsnämnd	14 000	13 650		
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	5 500	5 600		
Produktionsutskott	5 000	5 000		
SUMMA	374 310	362 810	370 060	377 460

4.3 Investeringsbudget

Anslagsbindningen för investeringsbudget är på projektnivå och kan sträcka sig över flera budgetår. Investeringar ska beräknas med ett bestående värde och en livslängd på minst tre år. Eftersom investeringar verkställs vid olika tidpunkter under året kan ett budgeterat projekt helt eller delvis skjutas upp till kommande år. Sådan förändring ska fastställas av Kommunfullmäktige.

Investeringsbudgeten för 2021 är beräknad till 150,0 Mkr i utgifter och 15,0 Mkr i inkomster. Ökningen av investeringsutgifterna för 2021 jämfört med 2020 avser en överskjutning av en del investeringsmedel från 2020 som är direkt hänförligt till arbetet med Säbybron. Nettoinvesteringarna för 2022-2023 uppgår till 110,0 Mkr årligen.

Tabell 10: Fördelning av investeringsmedel

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
UTGIFTER (tkr)				
Teknisk nämnd	-99 134	-142 000	-112 300	-112 300
Kommunstyrelsen (Ledning)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Kommunstyrelsen (Produktionsutskott)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
SUMMA UTGIFTER	-107 134	-150 000	-120 300	-120 300

INKOMSTER (tkr)				
Teknisk nämnd	20 134	15 000	10 300	10 300
Kommunstyrelsen (Ledning)	0	0	0	0
Kommunstyrelsen (Produktionsutskott)	0	0	0	0
SUMMA INKOMSTER	20 134	15 000	10 300	10 300

NETTO (tkr)				
Teknisk nämnd	-79 000	-127 000	-102 000	-102 000
Kommunstyrelsen (Ledning)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Kommunstyrelsen (Produktionsutskott)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
SUMMA NETTO	-87 000	-135 000	-110 000	-110 000

Detaljerade uppgifter för Tekniska nämndens investeringar finns under punkt 14.9. Produktionsutskottets budgeterade investeringsmedel på 4 Mkr ska användas av de enheter som har möjlighet att stå för kapitalkostnader med anledning av gjorda investeringar. Kommunstyrelsens investeringsmedel på 4,0 Mkr budgeteras på ledningsnivå och fördelas av Kommundirektören.

4.3.1 Avskrivningar

De totala avskrivningarna för investeringar uppgår till cirka 43,5 Mkr 2021. För 2022 respektive 2023 uppgår avskrivningarna preliminärt till 46,0 Mkr och 50,0 Mkr. Storleken på avskrivningarna påverkas av omfattningen av investeringar och aktiveringar.

Kapitalkostnader uppgår till cirka 54,5 Mkr 2021. Kapitalkostnader består av avskrivningar och internränta. Avskrivningar och internränta bokförs på nämnds nivå och motsvarande internränta bokförs som intäkt på en central post i resultatbudgeten

Komponentavskrivningar enligt Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) har genomförts. Avskrivningsmetoden ska avspegla hur tillgångars värde förbrukas. Detta innebär att man måste ta hänsyn till skillnader i förbrukning och nyttjandeperioder av betydande komponenter i en materiell anläggningstillgång. Enligt nya modellen varierar avskrivningstid beroende på typer av investeringar för olika komponenter. Österåkers kommun tillämpar SKR:s beräkningar för internränta och för 2021 sänks internräntan till 1,25 procent från tidigare 1,50 procent.

5. Finansiella intäkter/kostnader

Finansiella kostnader avser i första hand räntekostnader för pension som avsatts på balansräkningen och kostnader för pensionsförvaltaren Söderberg & Partners. Finansiella intäkter utgörs av borgensavgift och realiserade vinster för placerade medel samt aktieutdelning från de kommunala bolagen.

De krav som ställs på en borgensavgift är bland annat att den ska vara marknadsmässig. Nivån på borgensavgiften var 0,35 procent av beloppet för 2020 avseende Armadakoncernen och 0,25 procent för Österåkersvatten AB. Hänsyn har tagits till jämförelse med andra kommuner. Detta innebär för närvarande en avgift om cirka 11 Mkr för 2021. En uppdatering av borgensåtagandet görs i samband med årsbokslutet för 2020. Denna uppdatering kan föranleda en förändring av borgensavgiften.

Enligt ny beslutad redovisningslag *En ändamålsenlig kommunal redovisning*, som trädde i kraft januari 2019, gäller särskilda regler för värdering av finansiella instrument. Finansiella instrument som innehåser för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till verkligt värde. Orealiserade vinster i värdepapper ska inte beaktas vid beräkningen av årets resultat efter balanskravsjusteringar. Vid beräkningen av årets resultat efter balanskravsjusteringar ska inte heller återföring av realiserade vinster i värdepapper beaktas.

6. Likviditet och finansiering av investeringsbehov

För perioden 2021–2023 planeras nettoinvesteringar om 355 Mkr. Det är viktigt att beakta vilka effekter investeringarna får på kommunens ekonomi på längre sikt. En viss osäkerhet råder gällande när i tiden investeringarna kommer att genomföras liksom omfattningen av investeringarna.

Investeringsvolymen kommer att finansieras med egna medel. Detta innebär att ingen upplåning bedöms behövas under perioden 2021–2023. En utredning avseende eventuell framtida upplåning ska genomföras under året.

Placering av medel om 130 Mkr har gjorts enligt kommunens policy för förvaltning av pensionsmedel. Detta klassificeras som omsättningstillgångar och är kontinuerligt föremål för köp och försäljning. Totalt har tillgångarna i pensionsportföljen ett marknadsvärde per september månad 2020 om cirka 179 Mkr.

Överlikviditet har under 2014 och 2017 placerats i enlighet med policy för förvaltning av överlikviditet. Det totala placerade beloppet uppgick till 400 Mkr. Totalt har tillgångarna i överlikviditetsportföljen ett marknadsvärde per september månad 2020 på 434 Mkr.

Kommunens likvida medel var i början av 2020 78,5 Mkr. Detta finns på ett bankkonto utan ränteintäkter med hänsyn till Sveriges reporänta på 0 procent. Likviditeten ska täcka löpande utbetalningar avseende både drift och investeringar.

7. Avstämning mot finansiella mål

Årets resultat visar att kommunens intäkter överstiger kostnaderna under perioden 2021–2023 enligt den föreslagna budgeten. Det första finansiella målet enligt balanskravet, är därmed uppfyllt i liggande budgetförslag.

I finansiella målsättningar ingår att utdebitering ska hållas så låg som möjligt under perioden 2019–2022. Kommunens skattesats sänks 2021 och är 17,00 öre. 2020 har Österåker haft den lägsta kommunala skattesatsen i landet. Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3,0 procent i snitt under mandatperioden. Budgetförslaget för 2021 har byggts på en kostnadsutveckling om 2,4 procent jämfört med budget 2020. Kommunen har avsatt 118 Mkr per år (snitt under perioden 2021–2023) för nettoinvesteringar. Minst 50 procent av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat och posten oförutsett och högst 50 procent via realisationsvinster/exploateringsintäkter och egna medel. Mellanskillnaden för 2021–2023 kan hanteras via egna medel.

Kommunen har utvecklat ekonomiska styrprinciper och har god kontroll över kostnadsutveckling i syfte att säkerställa ambitionen om att en god ekonomisk hushållning upprätthålls. Dessutom har kommunen reserverat medel för en del av pensionsskulden för att lindra den ekonomiska belastningen under de år då pensionsutbetalningarna ökar kraftigt.

Kommunen har framtagit en policy för förvaltning av pensionsmedel. Medel har också reserverats inom RUR (Resultatutjämningsreserv) som kan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Årets resultat som överstiger 2 procent av eget kapital ska reserveras för resultatutjämningsreserv i balansräkning under posten eget kapital. I budgetförslaget för 2021 och plan 2022–2023 har hela pensionskostnaden beräknats i kommunens driftbudget.

8. Balanskrav

Det lagstadgade balanskravet innebär att årets resultat ska vara minst ett nollresultat från och med räkenskapsåret 2000. Om bokslutet visar på ett underskott innebär huvudregeln att det ska återställas inom tre år. Det balanskravsjusterade resultatet för 2019 var 9,7 Mkr och bokslutsprognosen 2020 är ett balanskravsjusterat resultat om 178 Mkr.

9. Känslighetsanalys

Kommunens ekonomi påverkas av många faktorer och i tabellen nedan visas exempel på hur förändringen av några väsentliga parametrar skulle påverka kommunens resultat.

Tabell 11: Faktorerens eventuella påverkan på kommunens resultat

Känslighetsanalys	Mkr
Exempel förändring vid;	
Ändrad utdebitering, 1 kr	121,0
Skatteunderlagsförändring, 1 %	20,3
Nettokostnadsförändring, 1 %	24,0
Prisförändring, 1 %	26,5
Löneökning, 1 %	10,3
En miljard kr i statlig satsning till kommunerna	4,4
10 heltidstjänster	6,0

10. Kostnads- och intäktsbudget

Tabell 12: Budget intäkter och kostnader 2021 plan 2022-2023

KOSTNADS- OCH INTÄKTSBUDGET (tkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
INTÄKTER/UTJÄMNING				
Skatteintäkter	2 033 100	2 019 370	2 107 750	2 199 040
Utjämningsystem, generella statsbidrag	154 580	280 490	270 880	253 280
Fastighetsavgift	103 290	107 980	107 980	107 980
Statsbidrag, Mactaxan	13 900	12 000	12 000	12 000
Verksamhetens avgift & bidrag	373 310	362 810	370 060	377 460
Finansiella intäkter	12 000	11 000	11 000	11 000
Kapitalkostnader	57 800	54 500	59 000	64 000
Exploateringsintäkter	10 000	5 000	5 000	5 000
SUMMA INTÄKTER	2 757 980	2 853 150	2 943 670	3 029 760
KOSTNADER				
Fördelade kostnader	-2 622 480	-2 702 400	-2 780 170	-2 840 260
Finansiella kostnader	-2 200	-2 500	-2 500	-2 500
Avskrivningar	-47 000	-43 500	-46 000	-50 000
Reglering, pension	-55 000	-62 000	-65 000	-67 000
Oförutsett	-9 800	-12 000	-12 000	-12 000
Sverigeförhandlingen, indexering	-10 000	-8 000	-8 000	-8 000
Lokaler inkl. multihall (2022-2023)	-1 500	-2 750	-20 000	-40 000
SUMMA KOSTNADER	-2 747 980	-2 833 150	-2 933 670	-3 019 760
Marginal	10 000	20 000	10 000	10 000

I I. Resultatbudget

Av resultatbudgeten framgår hur den kommunala ekonomin förväntas utvecklas under åren 2021-2023.

Tabell 13: Resultatbudget

RESULTATBUDGET (tkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhets intäkter	397 210	379 810	387 060	394 460
Varav nämnder	373 310	362 810	370 060	377 460
Verksamhetskostnader	-2 698 780	-2 787 150	-2 885 170	-2 967 260
Varav nämnder	-2 622 480	-2 702 400	-2 780 170	-2 840 260
Nettokostnader	-2 301 570	-2 407 341	-2 498 110	-2 572 800
Varav nämnder	-2 249 170	-2 339 591	-2 410 110	-2 462 800
Avskrivningar	-47 000	-43 500	-46 000	-50 000
Kapitalkostnader	57 800	54 500	59 000	64 000
Verksamhetens nettokostnader	-2 290 770	-2 396 341	-2 485 110	-2 558 800
Skatteintäkter, utjämning	2 290 970	2 407 840	2 486 610	2 560 300
Skatteintäkter	2 033 100	2 019 370	2 107 750	2 199 040
Utjämningsystem, statsbidrag, fastighetsavgift	257 870	388 470	378 860	361 260
Finansiella intäkter/kostnader	9 800	8 500	8 500	8 500
Finansiella intäkter	12 000	11 000	11 000	11 000
Finansiella kostnader	-2 200	-2 500	-2 500	-2 500
ÅRETS RESULTAT	10 000	20 000	10 000	10 000

I2 Finansieringsanalys

Tabell 14: Finansieringsanalys bokslut 2019, budget 2020-21, plan 2022-23

FINANSIERINGSANALYS (tkr)	Bokslut 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	67 601	142 000	20 000	10 000	10 000
Justering för av- och nedskrivningar	39 299	40 828	43 500	46 000	50 000
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	0	-430 772	0	0	0
Ökning/minskn av pensionsavsättningar	31 704	28 698	15 000	28 000	24 000
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital					
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-52 297	26 200	818	818	817
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-35 050	0	0	0	3 262
Ökning/minskning exploateringstillgångar	-31 784	-23 509	0	0	0
Medel från den löpande verksamheten	19 473	-216 555	79 318	84 818	88 079

INVESTERINGSVERKSAMH ETEN					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-82 926	-161 559	-135 000	-110 000	-110 000
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	-1 025	0	0	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0	0
Medel från investeringsverksamheten	-83 951	-161 559	-135 000	-110 000	-110 000

FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Minskning av långfristiga skulder	-2 734	-949	0	0	0
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	10 365	394 907	360	360	360
Ökning/minskn av övr avsättningar	-75	78 347	-504	-504	-31 000
Medel från finansieringsverksamheten	7 556	472 305	-144	-144	-30 640

ÅRETS KASSAFLÖDE					
Likvida medel vid årets början	135 443	78 521	133 713	77 887	52 561
Likvida medel vid årets slut	78 521	172 712	77 887	52 561	0

13. Balansbudget

Tabell 15: Balansbudget, prognos 2020, budget 2020-21, plan 2022-23

BALANSBUDGET (tkr)	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
TILLGÅNGAR					
Immateriella och materiella anläggningstillgångar	1 003 372	1 033 083	1 124 583	1 188 583	1 248 583
Finansiella anläggningstillgångar	533 148	148 596	148 236	147 876	147 516
Fordringar	838 895	849 724	848 906	848 088	847 271
Exploateringstillgångar	125 000	149 620	149 620	149 620	149 620
Kassa o bank	25 000	133 713	77 887	52 561	0
SUMMA TILLGÅNGAR	2 525 415	2 314 736	2 349 232	2 386 728	2 392 990
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Ingående eget kapital	1 279 398	867 227	1 009 227	1 029 227	1 039 227
Resultat	10 000	142 000	20 000	10 000	10 000
Pensionsavsättningar	254 559	267 000	282 000	310 000	334 000
Övriga avsättningar	405 075	496 347	495 843	495 339	464 339
Långfristiga skulder	86 383	83 650	83 650	83 650	83 650
Kortfristiga skulder	490 000	458 512	458 512	458 512	461 774
SUMMA SKULDER	2 525 415	2 314 736	2 349 232	2 386 728	2 392 990
DIFF	0	0	0	0	0
Soliditet % exkl. pensionsåtagande*	51%	44%	44%	44%	44%
Soliditet % inkl. pensionsåtagande*	26%	16%	18%	19%	20%

Ansvarsförbindelse (Mkr) inkl. löneskatt	644 979	649 994	617 746	585 773	561 038
---	---------	---------	---------	---------	---------

* Soliditeten, eget kapital i relation till tillgångarna, visar kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Redovisning av pensionsskuld har gjorts enligt en blandad modell. Detta innebär att större delen av pensionsskulden per sista december 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. Kommunens totala pensionsskuld (inkl. löneskatt) per delårsbokslutet år 2020 uppgår till cirka 928 Mkr varav 663 Mkr ligger inom linjen (ej inkl. i balansräkningen). Om den ingår som en skuld i balansräkningen sjunker soliditeten från ca 44 % till ca +16% för 2021.

14. Nämndernas uppdrag och budget

14.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 51 ledamöter, vilka representerar nio olika partier under mandatperioden 2018–2022. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen gällande till exempel mål och riktlinjer för verksamheten, budget och plan, kommunalskatt och andra principiellt viktiga ekonomiska frågor. Vidare beslutar Kommunfullmäktige om nämndsorganisation och verksamhetsformer, val av ledamöter/ersättare samt revisorer, ekonomiska förmåner till förtroendevalda, folkomröstningar, årsredovisning och ansvarsfrihet. Revisorerna har i uppdrag att granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden.

Förändringar

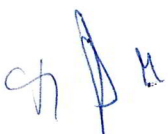
Kommunfullmäktiges bruttoram ökar med 220 tkr, framförallt på grund av indexuppräknings gällande ersättning för möten. Indexuppräknings för Kommunfullmäktige följer den prognostiserade uppräknings som riksdagen gör för sina ledamöter.

Kommunfullmäktige	Brutto	Intäkter
Budget 2020	-8 630	30
Kommunfullmäktige inkl. partistöd	-6 250	0
Revision	-1 960	0
Val- och demokratinämnden	-640	0
Budget 2021	-8 850	0

Kommunalt partistöd

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning till Kommunfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i KL 2 kap. 9 §, första stycket. Till redovisningen ska bifogas en granskningsrapport. Detta ska lämnas till Kommunfullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång.

Partistöd för 2021 utbetalas i januari/februari 2021 till de nio partier som erhållit mandat i Kommunfullmäktige och i övrigt i enlighet med antagna regler

för lokalt partistöd och ”Bestämmelser avseende arvoden och ersättningar till Österåkers kommuns förtroendevalda samt stöd till politiska partier”.

14.2 Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens verksamhetsområde omfattar kultur-, förenings-, idrotts-, och fritidsverksamhet. Dess uppgift är att finansiera, ta fram riktlinjer, hantera avgifter och ersättningar, samt följa upp mål och kvalitet inom nämndens olika verksamhetsområden. Kultur- och fritidsnämnden gör en del beställningar av verksamhet som inte är lagstiftad så som till exempel fritidsgårdar, sport- och friluftsverksamhet. Nämnden beslutar bland annat om bidrag till ungdomsföreningar och studieförbund samt har arrangörsansvar för kommunens viktiga kulturevenemang. Musikskoleverksamhet drivs för närvarande av fyra upphandlade utförare.

Nämndens mål för 2021:

- Kommunens invånare och besökare ska i de kommunala idrottsanläggningarna uppleva att de får ett trevligt bemötande, samt att anläggningarna är säkra hela och rena
- Kultur- och fritidsnämnden ska verka för ett varierat och allsidigt kulturutbud med hög kvalitet
- Kultur- och fritidsnämnden ska verka för att folkbiblioteket erbjuder hög tillgänglighet avseende öppettider och tillgång till medier, aktiviteter och program
- Nämnden ska inte redovisa någon negativ budgetavvikelse vid bokslut
- Kultur- och fritidsnämnden verkar för demokratiutveckling i skolan, fler skolor ska delta i kommunens demokratistärkande arbete
- Den upplevda tillgängligheten till kommunens kultur- och fritidsutbud ska öka
- Andelen unga som alltid känner sig trygga inom Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde ska öka
- Utveckla möjligheterna för medborgardialog med föreningar inom nämndens verksamhetsområde
- Förbättra möjligheterna att arbeta långsiktigt och strategiskt med kulturmiljöfrågorna i Österåkers kommun
- Kommunen ska erbjuda ett rikt och mångfacetterat kultur- och fritidsliv, samt ha aktiva föreningar

Strategiska nyckeltal Kultur- och fritidsnämnden

Strategiska nyckeltal	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Antal invånare i åldern 7-20 år	8 239	8 305	8 305	8 471	8 546	8 634
Totalt antal invånare	45 574	46 471	46 471	47 526	48 360	49 431
Utnyttjandegrad						
Musikskolan 7-20 år	16 %	17 %	16 %	17 %	17 %	17 %
Volym						
Musikskolan, antal elever	1 350	1 375	1 350	1 400	1 425	1 425
Musikskolan, antal kurser	1 930	1 928	1 960	1 960	1 995	1 995

Förändringar

Nämndens nettobudgetram uppgår till 91 Mkr, vilket är en utökning om cirka 2,2 Mkr. Ökningen kan härledas till indexuppräknings och till de 1,7 Mkr som görs i politiska prioriteringar, varav 1,5 Mkr är engångssatsningar för 2021.

Den största förändringen mellan budgetåren gäller intäktssidan och då särskilt avgifter och taxor. Gymnastik- och sporthallar samt fotbollsplaner bokas och faktureras, liksom friidrottsarenan och andra lokaler för verksamhet, på Kultur- och fritidsförvaltningen från och med 2021-01-01.

Kultur- och Fritidsnämnden	Brutto	Intäkter
Budget 2020	-94 100	5 300
Indexuppräkning	-471	106
Effektivisering	0	
Justering OH	-100	
Volymjustering	-3 605	3 599
Politiska satsningar enligt nedanstående:		
<i>Fortsatt utgrävning Biskopstuna</i>	-500	
<i>Förstärkt föreningsbidrag</i>	-500	
<i>Sommarklubb</i>	-200	
<i>Förbättrad skyltning leder och stigar</i>	-500	
Justering	6	-5
Budget 2021	-99 970	9 000

Biskopstuna borgruin i Österskär är föremål för fortsatta insatser för att säkra ett långsiktigt bevarande, men att också utveckla platsen till att bli ett attraktivt besöksmål i kommunen. En förstärkning om 0,5 Mkr har gjorts för 2021 för att möjliggöra en fortsättning av projektet med forskningsutgrävning och amatörarkeologisk kursverksamhet som pågått sedan 2018.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för några av kommunens friluftsområden, bland annat de kommunala friluftsbaden, motionsspåren, mountainbikespår, vandringsleder samt ridstigar. Naturen är en stödjande och hälsofrämjande miljö och viktigt ur ett folkhälsoperspektiv för barn och unga, såväl som för äldre. Särskilt viktigt har detta blivit i spåren av covid-19. 0,5 Mkr avsätts därför under året till förbättrad skyltning av leder och stigar, samt för att motverka nedskräpning i naturområdena.

200 tkr är avsatt för att permanenta sommarklubbens verksamheten och en politisk förstärkning görs med 0,5 Mkr på föreningsbidrag under 2021. Nämnden får också i uppdrag att utreda möjligheterna och formerna för att starta upp ett sportotek i kommunen.

14.3 Förskole- och grundskolenämnd

Förskole- och grundskolenämnden fullgör kommunens ansvar avseende utbildning och annan pedagogisk verksamhet som regleras i skollagen, med undantag för drift av verksamhet. I nämndens uppdrag ingår att svara för övergripande myndighetsutövning, resursfördelning, lokalprognoser, information samt uppföljning av kvalitet och resultat. Inom nämnden organiseras också Pedagogcentrum som erbjuder utvecklingsinsatser till samtliga huvudmän i förskola och skola inom kommunen samt samordning av verksamhetsförlagd utbildning inom lärarutbildningen (VFU).

Nämndens ansvarsområde styrs av nationella mål och föreskrifter, reglemente, Kommunfullmäktiges inriktningsmål och politiska uppdrag.

Nämndens mål för 2021:

- Medborgare får snabbt och korrekt svar på fråga vid kontakt med kommunen
- Ingen negativ budgetavvikelse
- Utbildningen i förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem har hög kvalitet

- All personal i förskola och skola har god kompetens inom funktionsvariationer
- Barn och elever är trygga i sin förskola och skola
- Alla ungdomar i Österåkers kommun ska ha en gymnasieutbildning
- Kommunens utbildningsmiljöer är anpassade för alla barn och elever och erbjuder en trygg, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö

Strategiska nyckeltal Förskole- och grundskolenämnden

Strategiska nyckeltal	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Volymer enligt befolkningsprognos						
Antal invånare i åldern 1-5	2 812	2 931	2 841	2 928	2 986	3 013
Antal invånare i åldern 6	560	658	641	658	654	683
Antal invånare i åldern 7-15	5 797	5 862	5 758	5 862	5 934	5 991
Nyttjandegrad						
Förskolebarn 1-5 år	87 %	85 %	87 %	85 %	85 %	85 %
Pedagogisk omsorg 1-5 år	6 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Förskoleklass 6 år	100 %	105 %	94 %	105 %	105 %	105 %
Grundskola 7-15 år (åk 1-9)	99 %	99 %	99 %	100 %	100 %	100 %
Volym (antal genomsnitt över året)						
Förskola	2 453	2 491	2 484	2 491	2 540	2 563
Pedagogisk omsorg	160	148	153	148	151	152
Totalt volym förskolebarn	2 613	2 639	2 637	2 639	2 691	2 716
Förskoleklass	562	690	602	690	686	716
Grundskola åk 1-3	1 881	1 890	1 841	1 885	1 908	1 927
Grundskola åk 4-5	1 223	1 239	1 283	1 321	1 337	1 350
Grundskola åk 6-9	2 646	2 661	2 572	2 633	2 666	2 691
Total volym grundskola åk 1-9	5 750	5 790	5 696	5 840	5 912	5 968
Fritidshem (åk F-6) 6-12 år	2 981	3 063	3 015	3 062	3 027	3 032

På kort sikt, fram till 2023, väntas antalet förskolebarn i åldern 1–5 år öka med cirka 200 barn, vilket innebär behov av två nya förskolor. Från 2023 väntas en årlig ökning med 100-150 barn. Totalt finns behov av 10-11 förskolor fram till 2030.

2030 beräknas det finnas cirka 1 500 fler barn än 2019 i åldern 6-15 år, varav 1 200 i åldern 6-12 år. Under prognosperioden sker en förskjutning av befolkning i åldersgruppen 6-15 år från områden med befintliga skolor till områden med nybyggnation, exempelvis Runö/Täljö, Hagby Äng och Kulle, samt Svinninge. Även på Ljusterö prognostiseras nybyggnation under perioden.

Förändringar

Nettobudgeten för 2021 uppgår till 1 004 Mkr, vilket är en ökning om 25,8 Mkr jämfört mot 2020, vilket främst kan härledas till 16,7 Mkr i indexökning, 6,5 Mkr i volymförändringar och 2,3 Mkr i särskilda politiska satsningar.

Förskole- och Grundskolenämnden	Brutto	Intäkter
Budget 2020	-1 060 200	81 400
Indexuppräknning	-18 303	1 628
Effektivisering	0	
Volymjustering	-2 650	-3 890
Justering OH	-300	
Politiska satsningar enligt nedanstående:		
<i>Utökad strukturbidrag</i>	-2 000	
<i>Utökad skärgårdsstöd</i>	-250	
Justering	3	2
Budget 2021	-1 083 700	79 140

Kommunen har under lång tid valt att prioritera extra satsningar inom förskole- och skolverksamhet. 2021 görs en förstärkning på förskolan genom en indexuppräknning på 2 procent. Inom grundskolan görs en politisk förstärkning inom området särskilt stöd.

På förskolan räknas pengarna upp med 2 procent för 1-5-åringar.

Barngruppernas storlek har varit ett särskilt fokusområde under läsåret 2019/2020 på flera av kommunens förskolor. Med hjälp av statsbidrag har flera av förskolorna strukturerat om verksamheten och organiserat sig på ett annorlunda sätt. Även barn per årsarbetare har sjunkit till 5,3, från tidigare 5,7. För att ytterligare ge förskolorna möjlighet att minska barngrupperna i förskolan ges nämnden i uppdrag att justera de riktlinjer som finns för barn till föräldralediga. I riktlinjerna ska bland annat framgå att den tid som barn i åldern 1-4 år med föräldralediga vårdnadshavare erbjuds att vara på förskolan är max 20 timmar i veckan, exklusive skollov. De nya riktlinjerna ska börja gälla från och med höstterminen 2021. Detta innebär mindre barngrupper och fler vuxna per barn under stora delar av dagen för de barn som inte har föräldralediga vårdnadshavare.

Pengen för grundskolan räknas upp med 1,5 procent. Ett fokusområde som ska prioriteras inom ramen för penguppräknningen är framförallt det främjande och förebyggande åtgärderna kopplat till psykisk hälsa. Detta arbete bör ske både genom elevhälsoarbetet och genom den ordinarie undervisningen.

Alla elever ska ges stöd och stimulans utifrån sina behov och förutsättningar. Nämnden ska därför fortsätta sitt arbete med att skapa förutsättningar för en ökad likvärdighet mellan skolenheterna i kommunen, bland annat genom Pedagogcentrum. Elever får det stöd och de anpassningar de behöver. De flesta elever får detta på sin hemskola, men en del elever behöver särskilt anpassade miljöer med små grupper och en större lärartäthet för att kunna tillgodogöra sig utbildningen på bästa sätt. Detta tillgodoses dels genom fristående så kallade resursskolor, dels genom kommunens centrala särskilda undervisningsgrupper: Solrosen och den nystartade Minirosen. Den miljö som resursskolor och centrala särskilda undervisningsgrupper erbjuder är särskilt anpassade till elever i stort behov av särskilt stöd, genom exempelvis mindre undervisningsgrupper, anpassade skollokaler, fler vuxna och ett ökat behov av elevhälsans kompetenser. Rektor på en resursskola eller en central undervisningsgrupp har inte samma möjlighet att omfördela resurser som en rektor på en större skolenhet har, eftersom alla elever som är mottagna på enheten är i behov av särskilt stöd. Förskole- och grundskolenämnden får därför i uppdrag att införa ett permanent strukturbidrag som ska ersätta det tillfälliga strukturbidrag som betalats ut sedan 2019. Strukturbidraget ska ses som ett komplement till grundbeloppet och är en av åtgärderna för en mer likvärdig skola. En annan åtgärd för likvärdig skola är skärgårdsstödet, som under 2021 utökas med 0,25 Mkr för att möjliggöra likvärdig undervisning i kommunens skolor i skärgården.

14.4 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fullgör kommunens ansvar avseende gymnasieutbildning och kommunal vuxenutbildning, med undantag för drift av verksamhet. I nämndens uppgifter ingår bland annat resursfördelning, uppföljning av kvalitet och resultat samt förslag till budget. Inom Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden organiseras även ungdomsmottagningen och det kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

Nämndens mål för 2021:

- Medborgare får snabbt och korrekt svar på fråga per telefon
- Ingen negativ budgetavvikelse

- Utbildningen i gymnasieskolan har hög kvalitet
- Kommunen har kännedom om sysselsättning hos alla som ingår i målgruppen för KAA (16 - 20 år)
- KAA har ett brett utbud av erbjudanden om sysselsättning utifrån individens förutsättningar och önskemål
- Gymnasieelever upplever att de är trygga i sin gymnasieskola
- Kommunens utbildningsmiljöer är anpassade för alla barn och elever och erbjuder en trygg, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö
- Alla ungdomar i kommunen har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård

Strategiska nyckeltal Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Strategiska nyckeltal	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Volymer enligt befolkningsprognos						
Antal invånare i åldern 16-19	2 439	2 565	2 547	2 633	2 682	2 675
Nyttjandegrad						
Gymnasium 16- 18 år	75 %	74 %	76 %	77 %	76 %	76 %
Gymnasiesär	1,3 %	1,2 %	1,1 %	0,9 %	1,1 %	1,1 %
Modersmål	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,2 %	3,3 %	3,3 %
Volymer (antal genomsnitt över året)						
Gymnasium (inkl nyanlända)	1 836	1 910	1 947	2 032	2 050	2 045
Gymnasiesär	32	30	28	25	29	29
Modersmål	81	85	84	85	88	88

2019 var antalet ungdomar i ålder 16-18 år 1 877. Åren 2020–2022 väntas en ökning med cirka 100 ungdomar per år. Därefter sjunker antalet något för att åter öka omkring 2026. Sammantaget väntas en ökning med drygt 300 ungdomar under prognosperioden för att landa på 2 200 år 2030.

Befolkningsutvecklingen har ett starkt samband med bostadsbyggande och 2030 väntas 15 procent av ungdomarna i åldersgruppen bo i nyproducerade bostäder. De senaste åren har cirka 50 procent valt gymnasieskolor i annan kommun, medan cirka 50 procent valt att gå i någon av de två gymnasieskolorna i kommunen.

Förändringar

Nämnden har för 2021 en nettobudgetram på 241 Mkr, en utökning från 2020 med cirka 15,4 Mkr, främst på grund av volymjusteringar och för kompensation kopplat till länsprislistan för gymnasieskolan.

Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden	Brutto	Intäkter
Budget 2020	-246 600	20 950
Indexuppräkning	0	0
Effektivisering	0	
Volymjustering	-9 100	-5 450
Länsprislista	-1 000	
Justering OH	160	
Justering		
Budget 2021	-256 540	15 500

Österåker ingår i Storstockholms gemensamma gymnasierregion där samtliga kommuner ingått ett samverkansavtal. Avtalet gör det möjligt för elever i Stockholmsregionen att söka och att antas på lika villkor i samtliga av regionens gymnasieskolor. Regionen har även en gemensam prislista som reglerar programpengen för nationella program och för introduktionsprogram. Från och med 2020 finns det ett fastställt pris i prislistan för elever som är behöriga till ett nationellt program inom samverkansområdet, men har behov av att gå i en mindre särskild undervisningsgrupp. För elever som har antagits till dessa grupper har ersättning getts i form av interkommunal ersättning eller med tilläggsbelopp. Österåker kommer att tillämpa prislistan i sin helhet under 2021. Nämndens ram utökas med 1 Mkr för 2021, då kostnaderna beräknas att öka något i och med avtalet. Nämnden ska följa utvecklingen inom området noggrant för att se vilka konsekvenser detta får, både ekonomiskt och administrativt.

14.5 Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen (SoL) vad avser omsorgen om äldre människor och människor med funktionsnedsättning, med undantag för själva driften av de kommunala resultatenheterna. Vård- och omsorgsnämnden fullgör vidare kommunens uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL), samt enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med undantag för själva driften av de kommunala resultatenheterna.

Nämndens mål för 2021:

- Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka
- Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut
- Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska
- Andelen omsorgstagare, som är nöjda ska öka
- Personer som är utsatta för våld i nära relationer ska erbjudas stöd och hjälp
- Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska drivas på ett för miljön hållbart sätt
- Tillgång till bostäder för vård- och omsorgsnämndens målgrupper för att täcka behovet

Strategiska nyckeltal Vård- och omsorgsnämnden

Styrtal	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Äldreomsorg						
Särskilt boende, årsplatser	279	287	280	294	303	312
Särskilt boende, snittkostnad/dygn	1 954	1 993	1 993	2 013	2 013	2 013
Särskilt boende, beläggningsgrad	99 %	98 %	99 %	99 %	99 %	99 %
Korttidsplatser, antal dygn	5 840	5 840	4 380	5 840	6 000	6 200
Korttidsplatser, snittkostnad/dygn	2 232	2 276	2 276	2 300	2 300	2 300
Antal Kunder hemtjänst	616	616	625	638	653	670
Hemtjänst, utförda timmar dag och kväll	255 000	250 000	250 000	258 000	264 450	271 061
- varav egen regi	9 %	9 %	8 %	8 %	8 %	8 %
Hemtjänst, pris/utförd timme	428	437	437	441	441	441
Funktionshinder						
Boende, antal vuxna egen regi	100	100	100	100	100	100
Boende, antal vuxna extern regi	43	44	44	46	49	52
Boende, antal barn	11	11	8	10	12	13
Daglig verks enl. LSS, antal personer	170	170	190	190	190	190
Korttidsvistelse, antal dygn	4 104	4 104	3 500	4 104	4 104	4 104
Korttidstillsyn, antal barn	34	34	25	34	35	36
Boendestöd, antal personer	140	140	140	140	147	150
Boendestöd, antal timmar	15 916	15 916	15 916	15 916	17 254	17 599
Sysselsättning enl. SoL, antal pass	7 591	7 591	6 000	7 591	7 591	7 781
Personlig assistans LSS, Vuxna	15	15	15	15	15	16
Personlig assistans LSS, Barn	8	7	8	8	8	9
Personlig assistans SFB, Vuxna	45	45	44	45	46	47
Personlig assistans SFB, Barn	14	14	14	14	15	16

Andelen personer som är 80 år och äldre ökar i Österåkers kommun. Sista december 2019 var antalet 1 926 personer. Det är en ökning med cirka 500

personer på fem år. Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet om ytterligare fem år (2024) vara 2 893 personer - en ökning med nästan 1000 personer. Detta kommer sannolikt att innebära ökat behov av insatser riktade till målgruppen, till exempel hemtjänst och särskilt boende. Tillgången på platser i särskilt boende för äldre har bedömts vara god sedan hösten 2017, då två nya verksamheter enligt LOV öppnades. Ett nytt särskilt boende planeras av Vardaga i Täljöviken och ett särskilt boende på Ljusterö är under planering och beräknas öppna tio platser 2021.

Förändringar

Nämndens nettobudgetram har fastställts till 664,2 Mkr för 2021. Det innebär en ökad ram för nettokostnader med 19,1 Mkr jämfört med budget 2020, vilket främst kan härledas till indexuppräknning och volymjusteringar.

Vård- och omsorgsnämnden	Brutto	Intäkter
Budget 2020	-723 600	78 500
Indexuppräknning	-10 854	1 570
Effektivisering	0	
Volymjustering	-16 700	1 000
Volymjustering prognos per augusti 2020	14 651	-3 385
Ljusterö SÄBO	-5 000	
Justering OH	-190	
Politiska satsningar enligt nedanstående:		
<i>Utreda mobila trygghetslarm för äldre och funktionsnedsatta</i>	-150	
<i>Funkisfestival</i>	-50	
Justering	3	5
Budget 2021	-741 890	77 690

De politiska prioriteringarna och uppdragen som rör nämndens verksamhetsområde 2021 har framförallt fokus på kompetenshöjande insatser i verksamheterna, samt välfärdsteknik och IT. Utöver detta ska nämnden anordna kommunens första funkisfestival, där 50 tkr är öronmärkta för detta.

Silviacertifieringen av undersköterskor påbörjades under hösten 2019 och innefattar verksamheterna Vårdbo särskilt boende och daglig verksamhet i

kommunal regi. Certifieringen beställs av stiftelsen Sofiahemmet och syftar till att höja livskvaliteten för demenssjuka och deras anhöriga genom att fortbilda all personal i respektive verksamhet. Projektet löper fram till 2021 och åiterrapporteras i delårs- och årsbokslut. Nämnden får i uppdrag att se över hur Silviacertifiering kan möjliggöras på samtliga verksamheter i kommunen genom att utforma en modell där finansiellt stöd kan sökas hos kommunen för genomförandet av certifieringen. Finansiering sker inom den statliga äldreomsorgssatsningen.

Nämnden får även i uppdrag att göra en kompetensinventering inom verksamhetsområdet daglig verksamhet för att se över vilka kompetenser som finns i nuläget, samt vilka som kan komma att behövas på kort och lång sikt. Nämnden ska även lämna förslag på eventuella insatser som kan göras för att öka kompetensen eller fylla ett kompetensgap i verksamheterna.

Digitalisering och välfärdsteknik är ett angeläget utvecklingsområde där produkter, programvaror och tjänster snabbt utvecklas både inom sociala omsorgen och hälso- och sjukvården. Nyttan för brukaren kan vara ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjlighet till nya arbetssätt, ökad effektivitet och ökad kvalitet på tjänsterna. För att möta de framtida utmaningar som den demografiska utvecklingen kan komma att innebära får nämnden i uppdrag utreda kostnader och former för införandet av mobila trygghetslarm för äldre och funktionsnedsatta. Uppdraget ska åiterrapporteras senast den 15 september 2021. IT och digitala verktyg öppnar upp för flera målgrupper att göra aktiviteter, men också att få stöd i sin vardag. I samråd med digitaliseringsavdelningen ska nämnden kartlägga behovet av kompetensutveckling inom IT för personal som arbetar inom området funktionsnedsatta.

Pandemin har kraftigt begränsat möjligheterna för de äldre på särskilda boenden att träffas och umgås, något som är viktigt för välmåendet och för hälsan. Nämnden får i uppdrag att utarbeta en modell som möjliggör för verksamheterna att ansöka om ersättning för sociala aktiviteter på de särskilda boendena. Finansiering av modellen sker inom den statliga äldreomsorgssatsningen upp till 1 Mkr.

14.6 Socialnämnden

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen och vad som i lag sägs om socialnämnd utom vad som tillkommer annan kommunal nämnd med avseende på omsorgen om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Socialnämndens verksamhet består av fem enheter: vuxenstöd, stöd till barn och unga, familjerätt och

familjehem, ekonomiskt bistånd samt stöd och behandling. Därtill finns de förvaltningsövergripande enheterna administrativt stöd och service, samt staben. Kommunens barnombud ingår i Socialnämndens verksamhet.

Nämndens mål för 2021:

- Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka
- Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut
- Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska
- Äldre personer med missbruk ska genom socialtjänstens insatser uppleva en ökad livskvalité
- Våldsutsatta personer och barn som utsatts för och/eller bevittnat våld i nära relationer ska erbjudas hjälp och stöd
- Socialnämndens verksamhet ska drivas på ett för miljön hållbart sätt
- Socialnämnden skall medverka i kommunens samhällsplanering för att belysa sociala aspekter

Strategiska nyckeltal Socialnämnden

Strategiska nyckeltal	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Försörjningsstöd, utbetalningar till enskilda						
Totalkostnad (tkr) försörjningsstöd	20 401	21 250	21 250	22 250	22 695	23 149
Antal hushåll i genomsnitt/månad	210	217	217	220	220	220
Snittkostnad/hushåll och månad (kr)	8 096	8 161	8 161	8 428	8 597	8 769
Vuxna med beroende						
Totalkostnad (tkr) HVB/stödboende	6 750	7 711	7 711	7 616	7 768	7 924
Antal placeringar HVB/stödboende per år	37	42	42	38	38	38
Snittkostnad (tkr/placering)	182	184	184	200	204	209
Volym (vårddygn/år)	4 584	4 745	4 745	4 745	4 745	4 745
Volym (placeringar/månad i snitt)	12,6	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0
Snittkostnad (kr/dygn)	1 472	1 625	1 625	1 605	1 637	1 670
Barn och ungdom placeringar						
Totalkostnad (tkr) HVB	3 653	5 930	5 930	6 049	6 170	6 293
Antal placeringar HVB 0-18 år* per år	5	5	5	5	5	5
Antal placeringar HVB 19-20 år* per år	2	3	3	3	3	3
Snittkostnad (tkr/placering)	522	741	741	756	771	787
Volym (vårddygn/år)	1 278	1 825	1 825	1 825	1 825	1 825
Volym (placeringar/månad i snitt)	3,5	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Snittkostnad (kr/dygn)	2 858	3 249	3 249	3 314	3 381	3 448

Totalkostnad (tkr) Familjehem	6 946	8 264	8 264	8 429	8 598	8 770
Antal placeringar Familjehem 0-18 år* per år	18	16	16	16	16	16
Antal placeringar Familjehem 19-20 år* per år	5	3	3	3	3	3
Snittkostnad (tkr/placering)	302	435	435	444	453	462
Barnvårdsärenden						
Antal förhandsbedömningar	2 133	2 049	2 049	2 089	2 122	2 161
Antal öppnade barnvårdsutredningar	459	448	448	457	464	473
Antal unika barn	356					
Andel barn i kommunen	3 %					
Andel förhandsbedömningar jmf befolkning**	17 %	16 %	16 %	16 %	16 %	16 %
Andel öppnade utredningar jmf befolkning**	3,7 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %
Invånare ålder 0-20 år	12 538	12 804	12 804	13 056	13 265	13 508
Familjerådgivning						
Totalkostnad (tkr) Familjerådgivning	527	521	521	411	419	428
Antal tillfällen	448	444	444	350	350	350
Pris per tillfälle i kr (exkl. moms-komp)	1 175	1 175	1 175	1 175	1 199	1 222
Skyddat Boende/våld						
Total nettokostnad (tkr)	722	658	350	353	335	335

* ej ensamkommande

** invånare ålder 0-20 år

Förändringar

Socialnämnden nettobudgetram för 2021 uppgår till 88,1 Mkr, inklusive indexuppräknings om cirka 1Mkr.

Socialnämnden Budget 2020	Brutto -148 800	Intäkter 62 500
Indexuppräknings	-2 232	1 250
Effektivisering	0	
Volymjustering	14 409	-14 421
Justering OH	-800	
Justering	3	1
Budget 2021	-137 420	49 330

Den största förändringen mellan budgetåren gäller budget för intäkter från Migrationsverket som är betydligt lägre än nivåerna som prognostiserats för 2020 respektive 2021. Även kostnader för nyanlända är lägre. Verksamheterna nyanlända och ensamkommande förväntas fortsättningsvis finansieras genom statliga medel. Det är främst kostnader för bostäder enligt bosättningslagen, ekonomiskt bistånd för målgruppen samt köp av boendeplatser för ensamkommande som förväntas sjunka. För 2021 är det preliminära mottagandet för Österåkers kommun 65 personer, vilket är i nivå med 2020. Förutom de personer som anvisas till kommunerna finns det nyanlända med uppehållstillstånd som själv bosätter sig i kommunen. Självbosättningen omfattar nyanlända personer med uppehållstillstånd som på egen hand ordnat bostad samt direktinresta anhöriga.

Under förutsättning att läget i omvärlden inte förändras kan det enligt Migrationsverkets uppgifter alltså antas att Österåkers kommuns mottagande av ensamkommande barn och nyanlända fortsätter att vara på samma nivå som under 2020.

14.7 Byggnadsnämnden

Nämnden hanterar frågor om bygglov, marklov, förhandsbesked, strandskyddsfrågor, bostadsanpassningsbidrag, samt tillsyn och övriga uppgifter inom byggnadsväsendet.

Nämndens mål för 2021:

- Nöjdheten med bygglovsverksamhetens service och kvalitet ska öka
- Byggnadsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans
- Alla skolor som vill ingå i kommunens trafiksäkerhetsprogram ska ges möjlighet till detta
- Handläggning av bostadsanpassningsåtgärder ska även fortsatt i hög grad motsvara sökandens förväntningar
- Vid större byggprojekt informera byggherrar om fördelar med miljösmarta val
- Styra nya bostäder och arbetsplatser till, i huvudsak, kollektivtrafikhärlägen

Strategiska nyckeltal Byggnadsnämnden

Strategiska nyckeltal	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Inkomna ärenden bygglov	1 291	1 500	1 300	1 325	1 350	1 400
Bruttokostnad per ärende Bygglov	11 619	10 300	11 065	10 800	10 500	10 300
Handläggningstid delegation (4v)	39,0 %	55,0 %	55,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %
Handläggningstid nämnd (8v)	78,0 %	70,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %
Handläggningstid nämnd (10v)	95,0 %	90,0 %	95,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Handläggningstid Attefall (4v)	96,0 %	85,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Kundnöjdhet enl. SBA/Bygglövsalliansen (NKI)	61,0 %	60,0 %	*	65,0 %	65,0 %	65,0 %
Volymmått Bostadsanpassning Inkomna ärenden	239	340	220 **	340	340	340
Utbetalt bidrag per ärende i genomsnitt (tkr)	11 172	13 500	14 500	13 500 ***		
Måluppfyllelse Kundnöjdhet (NKI)	95 %	95 %	****	95 %	95 %	95 %

Förändringar i lagar och förordningar under senare år har medfört väsentliga utökningar av kommunens uppgifter avseende bygglovverksamheten. Under de senaste åren har arbetet i mycket koncentrerats på att hitta och behålla effektiva arbetssätt i alla delar av verksamheterna, bland annat genom att utveckla en effektiv hantering av de bygglovsfria åtgärder, till exempel attefallshus, med en ständigt pågående regel-, praxis- och tolkningsutveckling. Bland annat har, under 2020, två lagändringar skett med kort varsel. En huvuduppgift är att ständigt förbättra kvaliteten såväl på handläggning som på byggande varför kompetensutveckling av personal har prioriterats och även fortsatt kommer att prioriteras.

Inom verksamheten bostadsanpassning innebär befolkningens åldersstruktur, med ett ökande antal äldre, ett fortsatt högt antal ärenden gällande bostadsanpassningsbidrag. Sedan den 1 juli 2018 har en ny lag gällande bostadsanpassningsbidrag trätt i kraft. Den nya lagen bedöms inte ha medfört någon större kostnadspåverkan. När det gäller hanteringen har, genom den nya lagen, en viss förskjutning skett, genom att de som söker bidraget nu behöver ta ett större eget ansvar såväl initialt som vid genomförande av åtgärderna.

Förändring

Byggnadsnämndens nettokostnadsram för 2020 är 7,8 Mkr. Fördelad på bruttokostnader om 21,5 Mkr och intäkter om 13,7 Mkr.

Byggnadsnämnden	Brutto	Intäkter
Budget 2020	-21 900	14 000
Indexuppräknning	-110	280
Effektivisering	0	
Volymjustering	650	-630
Justering OH	-120	
Budget 2021	-21 480	13 650

14.8 Miljö- och hälsoskyddsnämnd

Nämnden ansvarar för tillsyn med stöd av miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, strålskyddslagen, lag om foder och animaliska biprodukter, smittskyddslagen och tillhörande föreskrifter, samt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen gäller till och med den 31 december 2020, men kan förväntas förlängas tills smittspridningen av covid-19 är under kontroll.

Nämndens mål för 2021:

- Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans
- Tillsyn i skolor och förskolor utförs med syfte att uppnå en god miljö
- Tillsyn i äldreboenden och gruppboenden för personer med funktionsnedsättning ska utföras med syfte att uppnå en god miljö
- Tillsyn utförs i syfte att förhindra ordningsstörningar eller överservering på eller i anslutning till serveringsställen

- Tillsyn av små avloppsanläggningar utförs i syfte att sjöar, vattendrag och kustvatten ska bibehålla eller uppnå en god ekologisk och god kemisk status
- Sprida information om risk för förekomst av skadliga ämnen i enskilda brunnar
- Tillsyn av förorenade områden och byggnader genomförs i syfte att åstadkomma riskreducering för människors hälsa och miljön

Strategiska nyckeltal Miljö- och hälsoskydds nämnden

Strategiska nyckeltal	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Handläggningstid tillstånd små avlopp inom 6 veckor, %	94 %	100 %	94 %	100 %	100 %	100 %
Tillstånd små avlopp	166	135	140	135	135	135
Anmälningar om värmepump	59	73	60	60	50	50
Anmälningar om dricksvattentäkt (grundvatten)	14	22	10	10	10	10
Anmälningar om kompostering av matavfall, slam och latrin	38	20	45	30	20	20
Anmälningar om vattenverksamhet	18	20	15	15	15	20
Klagomål inom miljöbalkens område	59	60	100	70	60	60
Anmälningar om registrering av livsmedelslokal	34	40	40	40	40	40
Handläggningstid serveringstillstånd inom 2 månader, %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Ansökningar om serveringstillstånd	20	25	20	20	25	25
Inspektioner av trängsel och smittskyddsåtgärder på serveringsställen	0	0	300	300	0	0

Förändring

Nämndens nettobudgetram uppgår till 9,5 Mkr, vilket är en ökning på 0,7 Mkr kopplat till politiska förstärkningar. Intäkterna uppgår till 5,6 Mkr och bruttokostnaderna till 15,1 Mkr. På intäktssidan har en korrigerings om 0,1 Mkr gjorts till följd av justeringar av taxor.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Brutto	Intäkter
Budget 2020	-14 250	5 500
Indexuppräknning	-71	110
Effektivisering	0	
Volymjustering	0	-10
Politiska satsningar enligt nedanstående: <i>Livsmedelsinspektör MHIN</i>	-700	
Justering OH	-75	
Justering	-4	
Budget 2021	-15 100	5 600

Den rådande coronapandemin har under 2020 i stor omfattning påverkat Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete. Nya arbetsuppgifter och ny tillsyn av smittskydd på serveringsställen har införts och klagomål och förfrågningar har ökad. Hänsyn till smittrisker vid tillsyn medför att viss tillsyn inte kan genomföras och att viss tillsyn och mycket annat arbete sker på distans. Folkhälsomyndigheten bedömer att covid-19 kommer att finnas kvar i samhället under lång tid, varför en förstärkning görs med 0,7 Mkr under 2021 för att utöka förvaltningen med en livsmedelsinspektör.

14.9 Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för väg och trafik, kart och mät (inklusive samhällsbetalda resor), samt de delar av den strategiska planeringen som avser VA- och avfallsfrågor.

Nämndens mål för 2021:

- Nöjdheten med nämndens service och bemötande ska öka
- Tekniska nämndens ska redovisa en ekonomi i balans
- Erbjuder attraktiva och tillgängliga offentliga miljöer
- Offentliga miljöer ska upplevas trygga för våra medborgare att vistas på
- Boende och verksamma i Österåkers kommun har en god tillgång till parker och natur och ett varierat utbud av grönområden av god kvalitet

Strategiska Nyckeltal Tekniska nämnden

Strategiska nyckeltal	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Infrastruktur och anläggningar Hanterade felanmälningar inom utsatt avtalstid	3 829	0	0	0	0	0
Hanterade felanmälningar inom utsatt avtalstid	92 %	95 %	98 %	98 %	98 %	98 %
Antal tillgänglighetsåtgärder vattennära miljöer	2	2	2	0	0	0
Antal löpmeter ny gång- och cykelväg	2 361	1 500	0	0	0	0
Driftskostnad inkl. kapitalkostnad gata, kr/inv.	1 124	1 140	1 140	1 140	1 140	1 140
Volymmått Inkomna ärenden trafik	250	250	0	0	0	0
Inkomna ärende parkeringstillstånd	123	200	120	0	0	0
Måluppfyllelse Handläggningstid trafik (3 v)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Handläggningstid parkeringstillstånd (3 v)	90 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Antal skolor som informerats om trafiksäkerhet	Samtliga	Samtliga	Samtliga	-	-	-
Antal trafiksäkerhetsåtgärder skolvägar	4	4	12	-	-	-
Antal tillgänglighetsåtgärder	4	4	4	-	-	-
Samhällsbetalda resor - Volymmått Antal beslut färdtjänst	580	600	600	-	-	-
Antal ärenden färdtjänst	354	350	i.u.	-	-	-
Antal beslut skolskjuts	1 275	1 250	1 080	-	-	-
Antal ärenden skolskjuts	n/a	-	-	-	-	-
Måluppfyllelse Handläggningstid färdtjänst (3v)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Handläggningstid skolskjuts (3v)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Kart och Mät Antal framtagna primärkartor	493	550	600	600	625	650
Antal framtagna nybyggnadskartor	56	110	60	60	65	70
Antal genomförda utstakningar	91	60	90	90	95	100
Antal genomförda lägeskontroller	83	60	80	80	85	90
Måluppfyllelse Budgetavvikelse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Förändring

Nämndens nettokostnad för 2021 uppgår till 121,7 Mkr. Intäkterna uppgår till cirka 6,7 Mkr och kostnaderna till 128,4 Mkr. På intäktssidan har en korrigerings om 0,5 Mkr gjorts till följd av justeringar av taxor och övriga omprioriteringar. Ramen har justerats upp med cirka 9,6 Mkr på kostnadssidan främst till följd av en uppjustering vad avser framtida ökade kapitalkostnader med 1,5 Mkr, 1,5 Mkr för kostnader kopplade till förändrade regler gällande tidsredovisning respektive ökade kostnader med 2,5 Mkr kopplat till nytt avtal tecknat 2019 avseende samhällsbetalda resor. Utöver detta görs en politisk prioritering om 3 Mkr på attraktiva offentliga miljöer.

Tekniska nämnden	Brutto	Intäkter
Budget 2020	-118 800	6 200
Indexuppräknning	-594	124
Effektivisering	0	
Volymjustering	-300	326
Volymjustering tidsredovisning	-1 500	
Volymjustering kapitalkostnader	-1 500	
Volymjustering samhällsbetalda resor	-2 500	
Justering OH	-150	
Politiska förstärkningar enligt nedanstående: <i>Attraktiva offentliga miljöer</i>	-3 000	
Justering	-6	
Budget 2021	-128 350	6 650

Tekniska nämnden ansvarar bland annat för investering och skötsel av kommunens gator, parker och friluftsanläggningar. En större politisk förstärkning görs inom området *Attraktiva offentliga miljöer* under 2021 om 3 Mkr för att både utreda och utveckla nya kommunala anläggningar, likväl som att rusta upp befintliga anläggningar. Det kan exempelvis handla om nya lekplatser, upprustning av badbryggor, gångtunnlar och utegym.

Kommunen upphandlade under 2020 linjelagd skolbuss för hela kommunen. Skolbussen har ersatt huvuddelen av skolskjuts med taxi, vilket i ett längre perspektiv innebär både minskade kostnader för kommunen, likväl som en

minskad belastning på miljön. Nämnden får i uppdrag att se över hur dessa bussar kan nyttjas även under tider när de inte fungerar som skolbussar, exempelvis till turbundna resor till daglig verksamhet, utlåning till skolor etcetera. Nämnden får även i uppdrag att uppdatera cykelkartan och att från och med 2021 inkludera stigar och vägar på enskild mark.

Investeringar Tekniska nämnden

Objektnamn	Budget 2021			Plan 2022			Plan 2023			Beräknad total (netto)
	Utgifter	Inkomster	Netto	Utgifter	Inkomster	Netto	Utgifter	Inkomster	Netto	
Attraktiv offentlig plats & skärgård	-35 783	3 314	-32 469	-22 800	3 000	-19 800	-24 800	2 000	-22 800	-75 069
Bryggor	-300		-300							
Järnvägsparken	-19 058	3 314	-15 744	-4 500		-4 500				
Kråkbergsparken (Norrgårdshöjden, aktivitetspark)	-500		-500	-5 500		-5 500	-6 000	1 500	-4 500	
Slussen, vattenreglering o slussportar (inkl. fiskvandringväg)	-14 225		-14 225	-10 800	3 000	-7 800	-3 000		-3 000	
Trygghetsåtgärder - Effektbelysning och gångtunnlar	-700		-700							
Åkers kanal Stadspark (exkl. fiskvandringväg och slussen)	-500		-500							
Åtgärder enl Parkprogram, samt reinvesteringar	-200		-200							
Åtgärder enl Program för offentlig miljö, samt reinvesteringar	-200		-200							
Åtgärder enl Trädplan, samt reinvesteringar	-100		-100							
<i>Attraktiv offentlig plats & skärgård PLAN</i>				-2 000		-2 000	-15 800	500	-15 300	
Stadsutveckling & Trafikplan	-5 600		-5 600	-8 000	800	-7 200	-15 000	1 800	-13 200	-26 000
Västra Banvägen	-500		-500							
Åkersberga station	-5 100		-5 100							
<i>Stadsutveckling & Trafikplan PLAN</i>				-8 000	800	-7 200	-15 000	1 800	-13 200	
Reinvestering, gator & vägar	-57 597	3 186	-54 411	-42 000	1 000	-41 000	-16 600		-16 600	-112 011
Belysning - gator och vägar	-2 200		-2 200							
Säbybron	-53 697	3 186	-50 511	-37 000	1 000	-36 000	-10 600		-10 600	
Underhåll - gator och vägar	-1 700		-1 700							
<i>Reinvestering, gator & vägar PLAN</i>				-5 000		-5 000	-6 000		-6 000	
Beläggningsåtgärder	-6 850		-6 850	-6 000		-6 000	-7 000		-7 000	-19 850
Beläggningsåtgärder	-6 850		-6 850	-6 000		-6 000	-7 000		-7 000	
Gång & cykel	-22 250	7 500	-14 750	-11 000	2 000	-9 000	-24 000	1 500	-22 500	-46 250
Bergarparksvägens parkering (längs väg 276)	-500		-500							
Cykelåtgärder - GC-nätet, inkl. prioriterade huvudstråk	-4 000	1 500	-2 500							
Margretelundsvägen (Gröndalsv-Gårdlötsv) (2) 1,2 km (DPL,marklösen)	-14 000	6 000	-8 000	-1 000		-1 000				
Margretelundsvägen (Gårdlötsv-Flaxenviksv) (3) 0,8 km (DPL,våtmarkförs)	-400		-400	-1 500		-1 500	-7 000		-7 000	
Margretelundsvägen (Flaxenviksv-Härsbackav) (4) 0,9 km (DPL,berg, våtm)	-400		-400	-1 500		-1 500	-7 000		-7 000	
Svinningsvägen GC (Valsättravägen-TRVs GC)	-200		-200							
Österskärsvägen GC-väg (Generalsvägen-Kvarnsvägen)	-750		-750							
Söralidsvägen, Favoriten	-2 000		-2 000							
<i>Gång & cykel PLAN</i>				-7 000	2 000	-5 000	-10 000	1 500	-8 500	
Trafikåtgärder	-4 200	1 000	-3 200	-9 300	3 000	-6 300	-14 000	4 200	-9 800	-19 300
Söralidsvägen etapp 2 och etapp 3	-1 200		-1 200	-6 100	2 000	-4 100	-8 000	2 000	-6 000	
Tillgänglighetsåtgärder	-1 500	500	-1 000							
Trafiksäkerhetsåtgärder	-1 500	500	-1 000							
<i>Trafikåtgärder PLAN</i>				-3 200	1 000	-2 200	-6 000	2 200	-3 800	
Kultur & Fritid	-6 520		-6 520	-9 000		-9 000	-6 400		-6 400	-21 920
Badplatserna - Reinvestering	-220		-220							
Domarudden	-600		-600							
Fornminnes, restaurering och informationsarbete	-600		-600							
Konst i offentlig miljö	-600		-600							
Ny- och reinvestering idrottsanläggningar, inkl. konstgräs	-3 000		-3 000							
Skate-, cykel- och ungdomspark	-300		-300							
Slussvaktarbostaden	-500		-500							
Tingshuset Norrö	-200		-200							
Biskopstuna	-500		-500							
<i>Kultur & Fritid PLAN</i>				-9 000		-9 000	-6 400		-6 400	
Miljöåtgärder	-1 000		-1 000	-2 000	500	-1 500	-1 500		-1 500	-4 000
Naturreservat Näs och Täljö	-1 000		-1 000							
<i>Miljöåtgärder PLAN</i>				-2 000	500	-1 500	-1 500		-1 500	
Digitala kartor	-2 200		-2 200	-2 200		-2 200	-2 200		-2 200	-6 600
Totalt Tekniska nämnden	-142 000	15 000	-127 000	-112 300	10 300	-102 000	-111 500	9 500	-102 000	-331 000
Totalt Kommunstyrelsen Produktionsutskott	-4 000		-4 000	-4 000		-4 000	-4 000		-4 000	-12 000
Totalt Kommunstyrelsen Ledning	-4 000		-4 000	-4 000		-4 000	-4 000		-4 000	-12 000
Totalt Österåkers Kommun	-150 000	15 000	-135 000	-120 300	10 300	-110 000	-119 500	9 500	-110 000	-355 000

14.10 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande ansvar för kommunens utveckling av verksamheter och ekonomi. Kommunstyrelsen leder, samordnar, stödjer och följer upp.

Kommunstyrelsen är organisatoriskt indelad i två områden: Kommunstyrelsens förvaltning (KSF) och del av samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF-KS). I

Kommunstyrelsens förvaltning ingår stöd- och ledningsfunktioner:

ekonomiavdelning, näringslivsavdelning, avdelningen för administration och juridik, kommunikationsavdelningen, HR-avdelningen och digitaliseringsavdelningen, som finansieras av förvaltningarna och organiseras under Kommunstyrelsen. I samhällsbyggnadsförvaltningen kopplat till KS ingår: avdelningen för verksamhetsstöd, strategiska planeringsavdelningen, stadsbyggnadsavdelningen, mark och stora projekt, samt lokalförsörjningsavdelningen.

Kommunstyrelsens mål för 2021:

- Nöjdheten med service och bemötande ska öka
- Kommunen ska uppnå de finansiella målen
- Kommunstyrelsen har en budget i balans
- Stödja och leda produktionsförvaltningens och utbildningsförvaltningens chefer att skapa välmående och attraktiva arbetsplatser
- Stödja och leda produktionsförvaltningens och socialförvaltningens chefer att skapa välmående och attraktiva arbetsplatser
- Tryggheten i kommunen ska öka
- Kommunen strategiskt arbete med hållbarhet och Agenda 2030 ska stärkas
- Kommunens sjöar, vattendrag och kustvatten ska ha en god ekologisk och kemisk status
- Kommunens klimatpåverkan ska minska
- Arbetsmarknaden i Österåkers Kommun ska växa i enlighet med STONO:s vision: antalet arbetstillfällen i kommunen öka med 7000 mellan 2010 och 2040
- Kommunen skapar förutsättningar för att nybyggnation sker i enlighet med Sverigeförhandlingen

Strategiska nyckeltal KS-SBF:

Strategiska nyckeltal	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Volymmått		5	2	5	5	5
Antal planbesked						
Antal antagna planer		10	2	10	10	10
Antal lagakraftvunna planer		10	2	10	10	10
Måluppfyllelse		100%	100%	100%	100%	100%
Handläggningstid planbesked						
Antal tillkommande möjliga bostäder inom laga kraftvunnen dpl		3	0	2	1	1
Antal antagna dpl för arbetsområden		2	2	2	2	2
Antal antagna dpl för förskole-/skoländamål		4	1	4	4	1
Antal laga kraft vunnen dpl för förskole-/skoländamål		4	1	2	1	1

Förändringar

Nettobudgetramen för Kommunstyrelsen uppgår till 107,9 Mkr, vilket är en ökning med 16,2 Mkr jämfört med 2020. Ökning beror framförallt på politiska förstärkningar, men även på volymjusteringar och justeringar av overhead.

Investeringsbudgeten för Kommunstyrelsen uppgår för 2021 till 8 Mkr, varav Kommunstyrelsens produktionsutskott förfogar över 4 Mkr och Kommundirektören fördelar resterande 4 Mkr.

Kommunstyrelsen	Brutto	Intäkter
Budget 2020	-186 600	94 930
Indexuppräknings	-933	1 899
Effektivisering	0	
Volymjustering tidsredovisning	-1 500	
Justering övergripande OH	-1 500	
Volymjustering KSF	-4 420	4 420
Justering OH SBF-KS	-650	
Politiska satsningar enligt nedanstående:		
<i>Utredningsbudget Sverigeförhandlingen</i>	-8 000	
<i>Trygghets-satsningar</i>	-1 500	
<i>Arbetsmarknadsprojekt</i>	-2 000	
<i>Strategisk verksamhetsutveckling bl.a. digitalisering</i>	-2 000	
Justering	3	1
Budget 2021	-209 100	101 250

Inför 2021 har politiska förstärkningar om 13,8 Mkr gjorts på Kommunstyrelsen, varav 8 Mkr är för utredningar kopplat till Sverigeförhandlingen, 2 Mkr för strategisk verksamhetsutveckling (se 1.8), 1,5 Mkr för trygghetsåtgärder och 2 Mkr för arbetsmarknadsprojekt.

Österåkers kommun är en tillväxtkommun i Stockholmsregionen och åtagandet i Sverigeförhandlingen, som innebär att kommunen ska ta fram 7000 bostäder och 7000 arbetstillfällen, medför ett behov av utredningar och planläggningar kopplat till detta. Genom att föregå planläggning och utreda större områden blir det effektivare, bättre och mer fullständiga utredningar som kan tidigarelägga detaljplanläggningen. Syftet med dessa underlag och utredningar är att tidigt utveckla en plattform för en utveckling av ett stort antal samtidiga planer och projekt som, trots att det är separata projekt, kan bilda en effektiv helhet. En förstärkning med 8 Mkr görs för att möjliggöra detta arbete. Exempel på utredningar som kommer att färdigställas kopplat till satsningen är Trafik- och mobilitetsplanen, där bland annat ny infartsparkering norr om Åkersberga hanteras. Andra utredningar som kommer att slutföras är Friluftsförhållningsplan, samt Strategi för centrala klimatanpassningsåtgärder.

I Österåker ska alla delar av kommunen leva, särskilt viktigt är det att fortsätta utvecklingen av kommunens landsbygd och skärgård. Utvecklingen ska vara hållbar och särskild hänsyn ska tas till den befintliga miljön. Kommundirektören får i uppdrag att ta fram ett förslag på hur detta arbete kan organiseras.

Hållbarhet är ett av visionens strategiska områden, liksom ett av inriktningsmålen för kommunen. Ambitionen är att Österåker ska växa och utvecklas på ett hållbart sätt, att kommunen ska ha ett offensivt och innovativt förhållningssätt till hållbarhet, samt att möjliggöra för kommunens invånare att göra hållbara val. Kommunstyrelsen gör flera insatser inom området, bland annat är kommunen behjälpliga med vägledning gällande det gröna rot-avdraget vilket kan göras av privata markägare, till exempel vid anläggning av laddstolpar. Under våren 2021 kommer vissa delar av Ullnasjön att aluminiumbehandlas för att se vilken effekt det får på sjöns status som lider av övergödning. Ett förarbete kommer dessutom att göras kring den externa tillförseln av fosfor för att säkerställa att resultaten av vårens och framtida insatser blir verkningsfulla över lång tid. Kommunstyrelsen ska även ta fram en handlingsplan för att öka kunskapen om och förebygga förekomsten av invasiva arter som kan drabba markägare i kommunen.

Också föreningslivet uppmuntras att arbeta med hållbarhet och 2021 fortsätter kommunen att dela ut ett miljöbidrag till föreningar och organisationer som gör insatser i linje med Agenda 2030. Även ett tillgänglighetsbidrag delas ut av kommunen till föreningar och andra icke vinstdrivande organisationer som vill bidra med tillgänglighetsanpassade åtgärder för mer jämlika förutsättningar och rättigheter kopplat till tillgänglighet.

En av pandemins konsekvenser har varit en kraftigt ökad arbetslöshet, så också i Österåker. Redan innan pandemin har frågan kring kommunens roll kopplat till arbetsmarknadsinsatser aktualiserats, då Arbetsförmedlingens omstrukturering har inneburit att ansvar och insatser som tidigare legat på staten nu riskerat att hamna på kommunerna. I maj 2020 initierade Kommundirektören en ny styrgrupp: Styrgruppen för ekonomi och kvalitet i framtidens välfärd. Styrgruppens uppdrag är att omvärldsbevaka och agera, både kortsiktigt och långsiktigt, för att minimera de följdverkningar och för att möta de behov som coronapandemin och efterföljande lågkonjunktur kan komma att innebära för kommunen. Områden som styrgruppen bevakar är arbetsmarknad, vuxenutbildning, försörjning och stöd, ekonomi och kvaliteten i kommunens verksamheter. En av åtgärderna som styrgruppen har initierat är tillskapandet av en ny arbetsmarknadsenhet, som kommer att ligga på kommunstyrelsens förvaltning, under näringsliv. Kommunstyrelsen får i uppdrag att genom den nya enheten under året utreda och genomföra insatser för att motverka stigande arbetslöshet och långvariga försörjningsstöd.

Under året ska även fokus på näringslivsfrågorna vara ett av Kommunstyrelsens prioriterade områden, särskilt med tanke på de svåra förhållanden som råder för många små och stora företag i kommunen i samband med covid-19 och dess efterföljande effekter. Kommundirektören uppdras därför att organisera förvaltningen på ett sådant sätt att detta sker.

Ett av visionens strategiska områden, liksom ett av inriktningsmålen, handlar om trygghet. Målet är att kommunen och dess verksamheter ska vara en trygg plats för invånare, brukare och besökare. Trygghetsarbetet fortsätter därför att vara en högt prioriterad fråga och resurser skjuts till både för de långsiktiga förebyggande insatserna, likväl som till de trygghetsfrämjande åtgärderna. Gällande den förebyggande delen av trygghetsarbetet handlar det om att se över de insatser som redan görs i kommunen. Här finns flera tidigare utredningar och kartläggningar som det arbetet kan utgå ifrån. Exempel på enheter/insatser som finns redan idag är det Kommunala aktivitetsansvaret (KAA), den centrala elevhälsan, fritidsgårdarna och fältgruppen. Kommundirektören får i uppdrag att organisera det förebyggande arbetet i kommunen på ett sätt så att insatserna samordnas och blir så effektiva och

verkningsfulla som möjligt. Gällande de trygghetsfrämjande åtgärderna ska den politiska satsningen kunna bidra till fler övervakningskameror på utsatta och otrygga platser i kommunen, samt vid behov även personella resurser i form av ordningsvakter.

Införandet av ett servicecenter under 2019 har gett goda resultat. I servicemätning som gjordes efter enhetens tillkomst kan en ökad nöjdhet hos invånare, både gällande bemötande, service och information, konstateras. Enheten har under året tagit fram en Servicepolicy, vilken ska implementeras i hela kommunorganisationen 2021. Kommunstyrelsen bör se över vilka områden som kan utvecklas vidare i servicecenter genom att utreda behovet av exempelvis NPF-kompetens, äldrelots och företags-/näringslivsrådgivare. Utredningen ska vara återrapporterad den 15 september 2021.